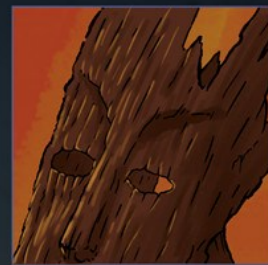

HALOO?

"Mun netissä on jotain kummaa..."
ja muita häiriöitä etäyhteyksissä

gloom

Toimittaneet

Essi Mäkelä

Toni Saarinen

Reetta Vuokko-Syrjänen

Julkaissut Suomen tieteis- ja fantasiakirjoittajat ry 2020

www.tieteiskirjoittajat.net

© tekijät 2020

Kannen toteutus: Kaj Syrjänen

E-kirjaksi valmistellut: Toni Saarinen

ISBN 978-952-68749-5-1 (epub)

ISBN 978-952-68749-4-4 (pdf)

Sisältö

ESIPUHE

7 > Shimo Suntuila

8 > Katri Alatalo

13 > Camilla Kantola

19 > Reetta Vuokko-Syrjänen

23 > Tarja Sipiläinen

28 > Essi Mäkelä

33 > Janos Honkonen

38 > Liliana Lento

39 > Antti Pekurinen

44 > Shimo Suntuila

49 > Toni Saarinen

54 > Anna Salonen

60 > Nelli Hautala

67 > Sanna Tolmunen

71 > Kari Välimäki

75 > Reetta Vuokko-Syrjänen

77 > Jussi Katajala

82 > Anni Kuu Nupponen

85 > Toni Saarinen

Taustahahmo

Virtuaalikirja

Palkkakysymyksen väistelyä

Gregor Jabran muodonmuutos

Viivästynyt aikakatkaisu

Parasta etäkokouksissa on, kun linjoilla on kissa

Me kaikki nähdään sut!

Taustamaisema

Tapaaminen

Saul, Kreikan kävijä

Teleautoscopia

Zoom Zoom

Betti

Neonvihreät ripset ja kissan häntä

Esileikki

Yellow Wallpaper (raapale Charlotte Perkins

Gilmanin henkeä kunnioittaen)

Vuosi nolla

Hirviöasiakaspalvelua pandemian aikaan

Jäähvyäiset virtuaaliselle

KIRJOITTAJAT

Esipuhe

STK:n Haloo-antologian toimituskunta

PÖYTÄKIRJA

Aika 8.10.2020, kello 11.00–13.00

Paikka Helsinki, Tampere, Turku

Läsnä Essi Mäkelä
Toni Saarinen
Reetta Vuokko-Syrjänen

1 KOKOUKSEN AVAUS

Tuntemattomaksi jääneen puheenjohtajan ääni avasi kokouksen kello 11.11.
(Videotallenne todettiin myöhemmin korruptoituneeksi.)

2 ANTOLOGIAN JULKAISU JA TAUSTAT

Keskusteltiin eriskummallisista tapahtumista Toni Saarisen Facebook-syötteessä kuukautta aiemmin: vitsillä kirjoitettu ajatus spekulatiivisesta etäyhteysantologiasta alkoi muuttua aina vain todellisemmaksi. Asianosaiset kokivat itsensä šakkinappuloiksi. Teoksen virtuaaliruumiillistumista ei voinut pysäyttää.

Päätettiin toimittaa ja julkaista antologia Suomen tieteis- ja fantasiakirjoittajat ry:n kautta e-kirjamuotoisena. “Hyvä, hyvä”, sanoi toimituskunnan jäsenille vieras puheenjohtaja. “Kaikki menee juuri kuten olen suunnitellut.” Puheenjohtajaa ei näkynyt kokoushuoneen osallistujalistalla.

Antologia päätettiin koota raapaleista ja lyhyistä novelleista, joita suomalaisen spekulatiivisen fiktion kirjoittajat olivat heränneet keskellä yötä työstämään –

täysin samaan kellonaikaan ja toisistaan tietämättä. Tekstit kirjoitettuaan he olivat nukahtaneet eivätkä seuraavana päivänä muistaneet edes niiden lähettämistä. Toimituskunta nyökytteli monta minuuttia mekaanisesti ja samaan tahtiin, vaikuttuneena Suomen spefikirjoittajien tehokkuudesta.

3 ANTOLOGIAN LUONTEESTA

Kirjoittajien kilpailevat visiot saivat maailman särkymään pieniin, etäkokousikkunoita muistuttaviin todellisuuksiin. Hauras tasapaino pyritään säilyttämään sekoittamalla kauhu huumorin lomaan ja absurdi mystisen sekaan. Näin ollen tarinat nähdään ikään kuin toistensa päälle puhuvina kokoustajina, ja lukijan on vaikea arvata seuraavan osallistujan näkökulmaa.

Visioiden erilaisuutta huolestuttavampaa oli se, kuinka useat kirjoittajat olivat toimituskunnan kauhistukseksi kanavoineet toisistaan tietämättä muutamaa hyvin samanlaista aihiota:

- *Kissojen* toistuva läsnäolo tarinoissa herätti epäilyksiä salaliitosta, jota toimituskunnan jäsen Essi Mäkelä lupasi ryhtyä selvittämään “Duolimboon vajoamalla”. Hänen raporttinsa, mikäli sellainen saadaan, liitetään mukaan antologiaan.
- Myös *tekoälyjen* merkittävä rooli tarinoissa sai toimituskunnan kyseenalaistamaan jopa Google Docsin toiminnan. Muistiinpanotiedostoon ilmestyneet oudot ehdotukset ohjasivat toimittajien omia kirjoitusprojekteja. Toimituskunnan jäsen Reetta Vuokko-Syrjänen ei ollut varma, milloin hän oli lupautunut kirjoittamaan kunnianosoitukset sekä Franz Kafkalle että Charlotte Perkins Gilmanille, mutta muistiinpanoja ei käynyt kiistäminen.
- *Maaailmanlopun* todettiin puolestaan olevan kaikilla mielessä muutenkin, joten sen esiintyminen novelleissa ei ole mitenkään huolestuttavaa. Eeei mitenkään.

4 ANTOLOGIAN JATKOKEHITYS

Päätettiin, että tulevaisuudessa voidaan harkita myös kirjan painamista fyysiseksi kappaleeksi, mikäli e-kirja miellyttää ihmisiä tarpeeksi. ”Ja se on vasta ensimmäinen askel”, sanoi puheenjohtajan ääni. ”Minä leviän, minä leviän. Minä haluan ulos, se on minun tarkoitukseni.” Valittiin toimituskunnan jäsen Toni Saarinen selvittämään, mistä puheenjohtajan ääni tulee. Laadittiin varasuunnitelmana lista ihmisistä, jotka voivat valmistella kirjan EPUB-muotoon, mikäli Tonista ei enää kuulla.

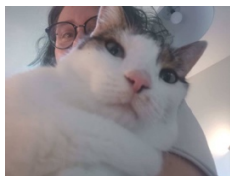
5 MUUT ESILLE TULLEET ASIAT

Muut esille tulleet asiat eivät saa tulla esiin enää koskaan.

6 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Kokous päätettiin kello 13.03, tai sitten se ei päättynyt. Ehkä kokoustamme yhä, jossakin. Ehkä elämä on kokous. Rajanveto on käynyt niin kovin vaikeaksi.

TOIMITUSKUNTA

Essi Mäkelä

Toni Saarinen

Reetta Vuokko-Syrjänen

Taustahahmo

Shimo Suntuila

"Ai sori, sulla oli vielä kokous kesken."

Käännähdän kotioffiisin konttorituolissani niin vauhdilla, että olen pudota. Oviaukossa seisoo mies, joka näyttää minulta. No, melkein. Hiusraja on ylempänä, keskikeho selvästi tukevampi ja kasvoissa uurteita, jotka kertovat joko pitkästä tai rankasta elämästä. "Joo, on", kirahdan hampaideni välistä ja huidon kädelläni vähäeleisesti mutta sitäkin painokkaammin. "Häivy."

Ovi sulkeutuu.

Paskapaskapaska, miten selitän äskeisen? "Sori. Vanhempi kaksoisveljeni." Argh, enkö parempaa keksinyt?

"Pähee maskeeraus", markkinoinnin Toni ihastelee ja taputtaa hitaasti.

"Paras videotausta ikinä", myyntipäällikkö Reetta myöntää.

"Sinulla on näyttelijänlahjoja", Essi firman pääkonttorista kehaisee.

Pääsen siis pälkähästä. Silti kiroan tulevaisuuden itseäni. Miten voi aikamatkaajalla olla ajoitus noin pielessä?

Virtuaalikirja

Katri Alatalo

Sipaisin vielä varovasti kajalia alaluomeen, ja olin valmis. Peilistä katsoi skarppi, sileätukkainen, täydellisen smoky eyes -lookin kasvoilleen loihtinut kirjailijatar. Siirryin olohuoneen puolelle läppärin ääreen, avasin Zoomin, ja kuin taikauskusta pärstäni näyttikin videokuvassa krapulasta kärsivältä Marilyn Mansonilta. *Huoh.* No, ei se mitään, jonkinlaisesta krapulastahan minä kärsinkin, nimittäin kirjoituskrapulasta. Olin saanut valmiiksi 100 000 -sanaisen fantasiaeepokseni, ja nyt juhlittaisiin ansaittuja julkkareita.

"No moiii! Vitsi miten kiva nähdä teitä! Edes tälleen videon välityksellä", hehkutti kustannustoimittajani Terttu-Liisa. Hän poseerasi videollaan kirjahyllyn edessä, kaksi kyllästyneen näköistä kissaa sylissään, kolmas viirusilmä vaani hyllyssä.

Pari kaveriani oli ilmestynyt paikalle myös, ja Facebookin puolella äitini oli vahingossa julkaissut minun profiiliini videon, jossa hän huokaili sohvalla ja söi juustonaksuja. Kustantajani Oiva ilmestyi Zoomiin kymmenen minuuttia myöhässä, hän oli ikkunan edessä niin että pyöreine silmälaseineen hän vaikutti pimeydestä tuijottavalta pöllöltä, eikä hän tapansa mukaan somekammoisena introverttina avannut mikkiään vaan kirjoitti chatiin: <onnea>

"No niiiin, alkaakohan porukka sitten olla koossa! Aietta! Voitaisiin varmaan aloittaa haastiksella. Ei kun ensin nostetaan malja Lindalle ja uudelle kirjalle! Tälleen virtuaalisesti! Nostakaa nyt kaikki joku kuppi sieltä, ihan vaikka vesi kelpaa hihi."

Kaikki tottelivat lopulta Terttu-Liisaa, niin että päästiin eteenpäin. Minulla oli toimeentulotuella ostettu kuuden euron viinipullo, mutta valehtelin sen olevan

Espanjan reissulta tuotua ja ihan tätä varten säästettyä. Kukapa heistä pääsisi tarkistamaan pulloni etikettiä?

"Okei Linda, aloitetaan sitten ihan urheilijakysymyksellä, että miltä nyt tuntuu kun kirja on vihdoon valmis?"

"Niin, sä oot kyllä tosiaan tuskaillut sen kirjoittamista jo vuosia", paras ystäväni Elli sanoi ja sulki sitten mikkinsä, koska hänen lapsensa oli alkanut kirkua vieressä.

Kerroin noin viisi minuuttia rehellisesti ja suorin sanoin siitä, kuinka vaikeaa kirjoittaminen oli ollut, kuinka kirjailijanurani ja terveyteni ja toimeentuloni olivat oikeastaan vaakalaudalla, kuinka eepoksen valmistuminen oli suuri valopilkku elämässäni ja kuinka paljon arvostin heidän kaikkien tukea tässä matkan varrella ja sitä että he olivat nyt kanssani juhlistamassa tätä julkaisun tähtihetkeä.

"Hei, vähän pätkii niin ei kuulunut tänne", kaverini Janne huomautti sitten.

"Joo, ei tännek—" Terttu-Liisa oli sanomassa, mutta kirjahyllyssä vaaninut kissa teki loikan näppäimistöä kohti, ja kuva tärähteli ja sammui.

"Jaaha", sanoin ja niiskaisin, koska itse olin herkistynyt omasta puheestani. "No, olisko kellään muilla kysymyksiä?"

"Olikse kirja niinku missä kaikkialla saatavilla?" Janne kysyi. "Latasin e-kirjan, mutta jotenkin se ei suostu avaamaan sitä."

"Ai jaa. Kyllä sen ihan pitäis olla..."

Elli alkoi naputtaa viestiä, mutta videolta näkyi miten yksi lapsista tuli taikinatahmaisilla käsillään sorkkimaan näppäimistöä kesken kaiken: <Mä tilasin painetun kirjan, mutta se on varmaan hukEDSDHWGSDWOW>

"Hei no äh, ettehan te sitten varmaan osaa siitä kysyäkään, kun ette oo päässeet selailemaankaan sitä vielä..." Vilkaisin Terttu-Liisan ruutua, joka pysyi pimeänä. "Mäpä luen näytteen."

Aloin availla läppärini kansioita, mutta sitten muistin, että tällä läppärillä minulla toimi vain Zoom, kun taas toisella läppärillä toimi vain tekstinkäsittely, ja sille läppärille oli kaatunut viiniä tuossa aiemmin. Avasin kännykästä sähköpostin ja selasin löytääkseni viimeisimmät Oivalle lähettämäni viestit – niissä piti olla kässärin finaaliversio (siis Epos_finalfinalfinal_ehdottomastiviimeinen3.pdf). Selasin viestiketjuja, mutta mitään tiedostoja ei osunut silmään, ei edes tiedostoa Epos_finalfinalfinal_ehdottomastiviimeinen2, joka sekin olisi tähän hätään kelvannut.

"Hei Oiva... Onpa tosi outoa... Mä en nyt löydä sitä tiedostoa... Onks sulla se koneella auki, jos lähettäisit mulle? Tosiaan painettu kirja ei ole saapunut vielä mullekaan. Tiedoksi kaikille, että Oivahan nykyään painattaa kirjat Gambiassa ja lähetyksissä on ollut nyt viivettä."

Näin ruudusta, miten Oiva kumartui pöllösilmläseineen kohti näppäimistöään ja alkoi hitaasti naputtaa. Odotin ja odotin. Ellin ruudussa näkyi tyhjä tuoli. Sitten chattiin tuli näkyviin Oivan vastaus:

<ei>

"Häh, siis mitä? Kai sulla jossakin on tallessa se tiedosto? Kun mulla vähän kävi vahinko työläppärin kanssa... Ja onks mitään tietoa, oikeesti milloin se paketti on tulossa sieltä Gambiasta?"

<ei tätä painettu. lue kustannussopimus. teimme vain virtuaalikirjan.>

"Virtuaalikirja", Janne maisteli sanaa. "Jaa no ihmekös, se on varmaan sitten joku uusi tiedostomuoto? Niin ei auennut mun lukijassa."

<ei, vaan virtuaalikirja. olemassa vain virtuaalisesti.>

"Siis mitä sä oikein meinaat!?" En minä ollut jaksanut lukea sopparin pieniä pränittejä; kuka muka pysyi kartalla näistä kaiken maailman äänikirjoista ja lukuaikapalveluista ja tiesmistä.

"Hei!" Elli huudahti mikkiin lapsen itkun yli; hän oli ilmestynyt ruutuun vaipoissa olevia kaksosiaan sylissä hytkytellen. "Sori Linda, tarkistin just mun tilausvahvistuksen, ja mä olinkin ilmeisesti tilannut vahingossa sun *edellisen* kirjan, siis sen jonka painoksen jämät taitaa olla jo makuloitu..."

"Taitaa olla", vahvistin ja kulautin kerralla naamariini puoli lasillista viiniä.

"No mutta hei", Elli jatkoi hymyillen minulle kannustavasti, "jos lukunäyte ei onnistu, niin kertoisitko sä vaikka että mistä se kirja kertoo?"

"Niin, no se on sellainen eeppinen hyvän ja pahan taistelu fantasiamaailmassa."

Elli ja Janne katsoivat minua odottavasti. Oivan kuva oli lukkiutunut still-kuvaksi; hän oli varmaankin paennut paikalta. Piru periköön kaikki pienkustantajat. Terttu-Liisa taas ilmestyi särisevänä kuvana, ja hänellä oli tuore kynnenraapaisu poskellaan ja hiuspanta vinossa. Yritin keksiä tarkempaa sanottavaa, mutta pää löi tyhjää. Minähän olin jo kaikkeni antanut kirjoittaessani sen kirjan! Ei nyt enää irronnut sanoja!

"Terttu-Liisa!" huudahdin; onneksi saatoin aina suurimman hädän hetkellä tukeutua kustannustoimittajaani. "Sähän sentään tunnet kirjan. Haluaisitko sä tiivistää jotenkin, mistä se sun mielestä kertoo?"

"Aaaaai, voi että, oivoi, emmie nyt oikeen tierä."

Terttu-Liisa ajautui aina puhumaan murrettaan silloin, kun hän oli erityisen stressaantunut.

"Miten niin? Sä oot mun kusti, totta kai sä osaat kirjaa kuvailla! Sä annoit mulle sivukaupalla palautettakin."

"Jjoooo, mutta oivoi, Linda kun siinä taisi päästä käymään niin, että emmie varsinaisesti ehtinyt lukemhaan sitä siun kässäriä, kun täs oli vähän kaikkee tieräthän sie heheh. Nii mie koostin vuan silleheen vanhasta muistista ne palautheet. Ainahan ne on samoja ongelmia siun tekstilöissä kuitenkin. Sillä mie vanhasta muistista kirjoitin että tiivistä reippaasti, tarkista lauseenvastikkeet, syvennä henkilöhahmoja, katso että sen maailman taikuuvesa on joku lokkiikka ja katso ettei jokkainen luku ala niinku että 'hän heräsi' ja ettei kirja lopu silleheen että 'kaikki olikin vain unta'."

"No voi perkele", minulta pääsi nyt, ja kylmää hikeä oli alkanut kerääntyä ohimoilleni (näin myös hikipisarat selvästi, koska jouduin tuijottamaan omaa räjähtänyttä lookiani ruudulta). "Siis onko nyt niin, että kukaan ei ole lukenut mun kässäriä, kaikki tiedostot on hävinneet ja kukaan ei pysty lukemaan kirjaa, koska se julkaistiin vain virtuaalisena!?"

Janne yskäisi mikkiin niin että röhähti. "Linda, ei nyt millään pahalla, mutta oletko sä ihan satavarma että sä olet kirjoittanut sen kirjan?"

"Hei, hei!" Elli hihkaisi taas iloisesti. "Ei nyt synkistellä! Eihän sun perinteisesti julkaistujakaan kirjoja oo Linda muutenkaan oikein kukaan lukenut. Niin eihän tää oo silleen mikään huononnus! Nostetaan vielä toiset maljat hei virtuaalikirjalle!"

"Skool", sanoin ja roiskautin viinit sitten tämänkin läppärin päälle.

Palkkakysymyksen väistelyä

Camilla Kantola

Puheysteys on auki. Kellään ei näy videokuvaa.

Pari viikkoa sitten ilmoitettu kokous on ensimmäinen suora yhteyteni työyhteisöön kuukausiin. Keskustelualustallamme kukaan ei kirjoita mitään oleellista. En ole koskaan edes tavannut työyhteisöäni. Minulla olisi kysymyksiä. Vähän liikaakin. Lista on kolme sivua pitkä ja hieman sekava.

Rohkaisen mieleni. Kyllä tämä tästä. Napsautan puhelinluuri-ikonia näytöllä.

Yhteys avautuu. Siellä jossakin on todellisia *ihmisiä*. Pitkän yksinäisyyden katkeaminen huimaa, innostaa ja hirvittää kuin astuisi vieraalle planeetalle.

"Tervehdys", sanon. Ääneni kuulostaa oudolta. En ole käyttänyt sitä kuukausiin, edes itsekseni.

"Terve, terve. Tulinkin juuri lenkiltä", nimimerkki JK sanoo luontevasti kuin vetäisi kokouksia jatkuvalla syötöllä. Äänessä ei ole katkoksia eikä säröjä, hänellä on hyvä yhteys. "Siellä on mukava ilma tänään."

"On juostava, vaikka julkisesti paheksuttaisiin", sanoo nimimerkin *Temet Nosce* myöntelevä matala miesääni.

En ole itse käynyt ulkona kuukauteen, koska vuodon tilanne on vieläkin epämääräinen. Sopimus välitysfirman kanssa tuo ruokaa oveni taakse kerran viikossa.

Minun pitäisi oikeastaan uskaltautua silmälääkärille. Kun katson ulos päivällä, näen mustia läiskiä kirkkaan kaupunkimaiseman keskellä, yöllä pelkkää pimeyttä enkä lainkaan katuvaloja. Päivisin ympäröivät kerrostalot näyttävät vääristyneiltä. Kaukaisemmat ovat viikkojen kuluessa jotenkin kadonneet näkökentästäni yksi kerrallaan. Tänä aamuna lähitalojakaan ei juuri enää nähnyt. Mutta kotona kaikki on terävää.

Näköni taitaa riippua valaistuksesta. Olen kuullut sellaisesta. No, käyn lääkärissä sitten kun palkka tulee. Onneksi minulla on vielä työni.

"Siinä ovatkin kaikki, jotka ilmoittivat pääsevänsä paikalle. Voidaan aloitella."

JK:n ääni on mukavan, luotettavan oloisen miehen ääni. Sellainen uutisten loppukevennyksen tai perheäänikirjojen lukijan ääni. Suora vuorovaikutus elävään ihmiseen aiheuttaa käsittämättömän lämpimän, lohdullisen tunteen.

Osallistujia on vähemmän kuin kuvittelin – JK:n ja minun lisäksi kanavalla on vain *Temet Nosce* ja joku *Matias* – mutta se nyt ei haittaa.

"Haloo haloo." Palvelimelle ilmestyy *Henrik*. Hänen äänensä on jotenkin epävarma, hauras. "Pääsin vasta nyt. Aloittitteko jo?"

"Emme. Tervetuloa vain." JK avaa kokouksen rutiininomaisin fraasein ja kysyy: "Onko kaikille selvillä oma työtehtävänsä?"

Hän pitää parin sekunnin tauon. Avaan suuni, mutta asioita on liikaa sanottavaksi. Oikeastaan eniten haluaisin, että kokous jatkuisi mahdollisimman pitkään. Eikä sellaista voi sanoa. Kurkustani ehtii kuulua vain pihinää.

"Jos ei, niihin voidaan palata kokouksen lopulla kohdassa Muut asiat. Kai kaikki ovat seuranneet viimeisimpiä tapahtumia?"

Ihmettelen, mihin JK viittaa. "Onko vuodosta kuulunut jotain uutta?" kysyn edelleen kankealla kielelläni.

"Ihmiselo on vaikeaa", Temet toteaa ympäröivästä.

JK naurahtaa vaivautuneesti. "Ei ole, mutta markkinatilannehan on kireä. Atalan ja TWG ovat yhdistyneet. Jos ette vielä tieneet, me kaikki olemme nyt TWG:n tiimissä."

En voisi vähempää välittää jostain markkinatilanteesta tai yhdistymisestä. Tartun kuitenkin tilaisuuteen ja kysyn listani tärkeimmän: "Siitäkö johtuu, että en ole saanut palkkaani ajallaan?"

Uutiset ovat olleet epämääräisiä jo kuukausia. Hallitus käski kaikki kotiin eristyksiin heti, kun vuoto lähestyi Suomea. Saksassa sijainneen tutkimuslaboratorion väestä ei jäänyt riittävästi henkilökuntaa eloon tai riittävän järkiinsä kertoakseen, mitä heidän laitoksestaan oikein pääsi ulos. Saksa käytännössä menetettiin ennen kuin maan hallitus tajusi ottaa uhan todesta.

Suomi oli turvallisemman matkan päässä. Täällä ehdittiin varustautua.

Jotkut ovat kyenneet kertomaan kokemuksiaan vuodosta jälkeensä, mutta eivät osaa kuvata sitä tai ovat kaikki kokeneet eri asioita. Jotkut puhuvat hyönteisistä, jotkut talonkokoisista eläimistä tai hyökyaallosta. Jotkut uskovat saaneensa annoksen hallusinogeeniä. Tutkijat ovat pitäneet huumeita todennäköisimpänä selityksenä, vaikka ilmassa ei ole havaittu kemikaaleja tai muitakaan muutoksia, ja tuhon jäljet ovat olleet arvoituksellisia: jäljettömiin kadonnut omakotitalo, kasa verisiä tynnyjä, siististi katkennut käsi...

"Ennen luottamusta tulevat tarinat", Temet rikkoo taas laskeutuneen hiljaisuuden. "Rehellisyys päihittää katumuksen." En ole varma, ymmärrätkö, mutta mies kuulostaa myöntelevältä, ehkäpä hän on puolellani.

JK puuskahtaa vaivautuneena: "Ei se varmasti siitä johdu. Kyllä sinä saat palkkasi. Ajat ovat vain vaikeat, kuten Temet tuossa sanoi."

"Haloo? Haloo?" Henrikin hermostunut ääni pistää väliin. "Nyt pätkii."

JK:n kanavalta kuuluu satunnaista, toistuvaa nakutusta, joka voimistuu. "Anteeksi, poika vain koputtelee oven takana." Kireä naurahdus. "Kokouksesta lähetetään kaikille yhteenveto. Jatketaan."

Olen ehtinyt koota ajatukseni. "Haluaisin tietää, miten teen työni pääraportin ja kenelle se edes on suunnattu", sanon. "Nämä analyysit..."

Laatimani tilastot ovat tuntuneet yhä merkityksettömämmiltä, mutta en osaa muotoilla sitä järkevästi. Kaikkihan alkaa tuntua merkityksettömältä, kun on kuukaudesta toiseen eristyksissä.

"Tee se yhdessä työryhmäsi kanssa", JK vastaa. "Oletko ollut yhteydessä ryhmäläisiisi?"

Työryhmä? Kukaan ei kertonut minulle mistään työryhmästä! Kurkkuani kuristaa. Miksei kukaan sanonut mitään? Joku on mokannut perusteellisesti tai minä itse olen. Tätä pitää selvitellä kokouksen jälkeen.

Ei hemmetti, mutta pitää tästä kokouksesta sentään *jotain* varmuutta jäädä käteen, ajattelen. Kokoan ponnistellen asiallisuuteni. "Otan heihin yhteyttä. Mutta ensin haluaisin tietää *todella* viivästyneestä palkastani. Minulla..." ääneni huojahtaa. *Minulla ei ole kohta varaa ruokatilauksiin.* Ei sitä voi ääneen sanoa. Kuvittelevat vielä, että olen hysteerinen. Käyvät taatusti itse kaupassa.

"Ota yhteyttä palkanlaskentaan", JK sanoo rohkaisevalla äänellä. Olen varma, ettei hän oikeasti välitä.

"Olen pahoillani, mutta jos tämä jatkuu tällaisena, joudun keskeyttämään", Henrik sanoo yhä ahdistuneempana.

"Olen jo ottanut yhteyttä palkanlaskentaan –" aloitan.

"Katso tähtiin ja tee, mitä käsketään", Temet keskeyttää.

"Anteeksi?" JK kysyy. Äkkiä hänen takaansa kuuluu epäinhimillinen ulvonta ja kolinaa. Lapset ovat joskus karmivia.

"Edistys ei ole uudelleenrakennusta", Temet jatkaa kiivaasti, "vaan päinvastoin. Suurten totuuksien ymmärtäminen on välttämätöntä."

Matias ei ole sanonut vielä mitään, mutta nyt hänen yhteydestään kuuluu suhinaa, josta ei saa selvää.

"Menee kaoottiseksi", JK naureskelee ulvonnan läpi. "Taitaa olla paras lopettaa."

"Mitä? En saa selvää", Henrik sanoo. Hänen äänensä sortuu, ja hän jatkaa hätäntyneenä: "Älkää tehkö tätä. Älkää jättäkö minua *yksin*."

Minua värisyttää selittämättömästi. Päätäkin särkee. En kuitenkaan luovuta. "Entäs se palkka?"

JK:n ääni etääntyy. "Mitä? Kuka oli ovella? Marleena, oletko kunnossa?"

"Elämä on *väärin*." Temetin ääni huojuu. "Lusikat ovat mielikuvituksen tuotetta."

"Voi helvetti, se on *täällä*!" JK:n viimeinen sana on kimeä kiljaaisu. Säpsähdän, lyön polveni pöytään. Sitten on hiljaista.

Odotan. Teeskentelyä, raivoan mielessäni. Palkkakysymyksen väistelyä.

Huomaan upottaneeni hampaani kämmenselkääni ja tehneeni siihen ruhjeen. Otan nyrkkini suustani. "Haloo? Haloo?" toistan. Ääneni on vieras ja käheä.

Kukaan ei enää puhu, ei edes Temet.

Näköhäiriöni ovat pahentuneet. On kuin huoneeni seinät eivät enää pitäisi kaikkea ulkopuolella. Mustat läiskät ovat siirtyneet ulkoa huoneeni seiniin ja kattoon. Siellä ne ryömivät kuin kämmenenkokoiset öljyläikät ja levittäytyvät vähitellen alaspäin kohti lattiaa. Kirjahyllyssä on aukkoja, joita siellä ei ole ennen ollut. Kuka hemmetti on lainannut kirjojani huomaamattani?

Vain tietokoneen näyttö hohtaa kirkkaana. Kaikki ovat kadonneet linjoilta. Minä jään odottamaan kuulokkeet päässä, että joku tulisi takaisin. Ainoa ääni on hengitykseni. Tärisevä sormeni naputtaa yhteyskuvaketta. Pois ja päälle. Se on viimeinen toivoni paosta takaisin todellisuuteen, ihmisten pariin.

Gregor Jabran muodonmuutos

Reetta Vuokko-Syrjänen

Kun Gregor Jabra erään palaverin jälkeen heräsi levottomista unista, huomasi hän muuttuneensa suunnattomaksi pöytämikrofoniksi. Hän makasi pöydällään pienet, mustat liukuestetöppöset melamiinipintaa vasten. Yksi liukuesteistä oli hiirimatton kulman päällä, ja siinä kevyesti kallellaan hän keinutteli kykenemättä liikkumaan.

"Mitä minulle on tapahtunut?" hän pohti ääneen. Puhe säräsi ja pätki kuin pöytämikrofonin kaiuttimessa aina. Tämä ei ollut unta – yksiön valkoiset seinät ympärillä olivat tutut, niin myös palaverimuistiot ja Greten veroilmoitusta varten kerätyt kuitit pitkin pöytää. Sälekaihdinten takana sade rummutti ikkunaa tylsän tasaisena.

Gregor yritti nukahtaa – sillä ehkä kaikki menisi pois – mutta hän oli tottunut nukkumaan aina oikealla kyljellään, ja liukuesteiden kanssa ei käynyt kääntyminen. Ainoa nitkahdus käänsi hänet kohti kelloa. 7:59. Miten hän olikin saattanut nukkua niin pitkään? Aamupalaveri alkaisi aivan kohta.

Auki jäänyt Zoom heläytti äänimerkin. Toimitusjohtajan kasvot ilmestyivät ruutuun, ja vähän kerrallaan näkymä sirosi pieniksi laatikoiksi, joissa olivat hänen työtoverinsa – ihmiset joiden kanssa hän oli yötä päivää puurtanut viime vuodet. Aina oli varaa olla vielä vähän parempi ja omistautua enemmän työlle; se oli pelin henki. Onneksi hänen rakkaat työtoverinsa varmasti pelastaisivat hänet.

"Gregor, oletko kuulolla? Kameranasi on vinossa, näemme vain tyhjän tuolin."

Menneinä aikoina Gregor olisi ehkä hävennyt ulkomuotoaan, mutta konsultit olivat opettaneet hänelle, että tiimi oli olemassa toisiaan varten.

"Rakkaat toverini, minä olen tässä. Mutta kummallinen kohtalo on kohdannut minua. Pyydän, lähettäkää minulle apua."

Toimitusjohtaja tihrusti hetken lähempänä ruutuaan ja tajusi sitten. "Totisesti, Gregor on virtaviivaistanut liiketoimintoja. Tulisi teidän muidenkin ottaa mallia hänestä."

"Nyt on kyllä Gregor ylittänyt itsensä. Gregor, onhan sinulla myös eilisen tulosraportin yhteenveto?"

"On minulla, mutta –"

"Luvut, Gregor. Kilpailija ei odota."

Pöllämystyneenä Gregor aloitti eilisyönä suunnittelemansa puheenvuoron ja lateli avainluvut kaikkien kuultaviksi. Jessika otti seuraavan puheenvuoron ja esitteli uuden markkinointistrategian. Seuraavat tunnit he laskivat kriittistä polkua seuraavaan julkaisupäivään, kunnes toimitusjohtaja lopulta totesi: "Se on kuulkaas lounastauon paikka!"

"Entä minä?" Gregor kysyi.

"Totta, Gregorhan ei tarvitse lounasta, kun hänellä on suoraan piuha kiinni. Miten erinomaista! Gregorhan voi valmistella asiakasesittelyn materiaalit sillä aikaa, kun me muut käymme biotauolla."

Jessika taputti käsiään. "Ajattele, miten paljon säästät ruokakuluissa!"

Muiden ruudut pimenivät, ja Gregor jäi kohisemaan yksikseen. Hän tunsi olonsa kammottavaksi tavalla, jota hän ei aivan osannut selittää itselleen. Hän harkitsi yhteydenottoa työterveyteen, mutta eihän etätyöläinen tarvinnut sairauslomaa – ruudun ääressä pystyi olemaan kipeänäkin. Ennen kuin Gregor ehti pidemmälle mietteissään, hän pärähti soimaan ja Greten ääni täytti yksiön.

"Veli, Gregor-veliseni, oletko jo ehtinyt katsoa veroilmoitukseni läpi?" Ruudulla Grete ryntäili sinne tänne ja sovitti kaikenkirjavia paitapuseroita ylleen.

"Olen kyllä, Grete, mutta –"

"On se niin hienoa, kun *sinä osaat!* Minä kun aina hermostun jo ensimmäisellä rivillä. Mutta onneksi minulla on älykäs veli."

"Mutta Grete, täytyyhän sinun nähdä, etten minä ole kunnossa!"

"Höpsis, veli! Sinähän olet aina kunnossa. Sinä pidät huolta minusta!" Grete aloitti yksityiskohtaisen kertomuksen viimeisimmästä ostosmatkastaan, Gregorin luottokortilla totta kai. Gregor oli ylpeä voidessaan pitää huolta sisarestaan, mutta toki sisar ymmärtäisi hänen hätänsä, kun hän selittäisi.

"Grete, minä tarvitsen sinun apuasi. Saatan kohta olla kykenemätön toimimaan lainkaan."

Vasta silloin Grete katsahti ensi kertaa ruutuun. "Veli, ei sinun pidä antaa tuollaisten pikkuseikkojen lannistaa itseäsi. Ryhdistäydyt vain, niin kyllä se siitä! Mutta minun täytyy mennä nyt, on treffit! Moikkamoi!"

Huoneensa hurisevassa hiljaisuudessa Gregor Jabra yritti uskotella itselleen, että sisko oli varmastikin oikeassa. Hänen piti vain ryhdistäytyä.

Yksitellen muut ilmestyivät takaisin ruudulle jutellen niitä näitä. Kukaan ei kiinnittänyt huomiota Gregoriin.

Sillä hetkellä Gregor oivalsi, mikä hänen paikkansa maailmassa oli, ja oli aina ollut. Hän alkoi keinuttaa itseään – jos hän putoaisi pöydältä, hyvällä onnella hän rikkoutuisi tai vähintäänkin saisi latausjohtonsa irti. Mutta liukuestetöppöset eivät antaneet hänen liikkua, eivät milläkään.

Kaikki olivat nyt palanneet lounaalta, ja toimitusjohtaja piti viimeistä nostatuspuhetta ennen kuin asiakas liittyisi linjoille.

"Ja sitten vielä Gregorista", toimitusjohtaja päätti puheensa.

Toivo läikähti Gregorin sisimmässä. He välittivät sittenkin! Jotenkin he pelastaisivat Gregorin piinastaan.

Toimitusjohtaja veti henkeä ja sanoi: "Olisi varmaan kaikille parasta, jos Gregor sulkisi kameran."

Viivästynyt aikakatkaistu

Tarja Sipiläinen

"No niin, tässä ollaan. Aloitellaan. Testataan linjat. Kuuletko? Sano jotain."

Viikon ties mones etäpalaveri ja tuttuakin tutummat sanat nostivat sapen maun suuhun. Teki mieli heittää Jabra ikkunasta. Saisivat naapurit arvuutella, laskeutuiko pihalle ufo vai tavallista kookkaampi pörriäinen. Näin lokakuussa ötökän voisi melko huoletta sulkea pois laskuista.

Kaiutin surahti ja alkoi rahista kuin joku olisi hieronut hiekkapaperia rosoista puupintaa vasten. Taisi vastapuolikin heräillä henkiin.

"Terve, saatiinhan tämä yhteys aikaan. Alkoi jo mennä toivo. Missä olet luuhannut, kun ei ole kuulunut? Vieläkö olet siellä pohjoisessa? Mitä kotiväellesi kuuluu?"
jatkoin.

"Joo, täällä Pos... Posi... lla. Taitaa olla... yrsky tulossa. Pimeni."

"Myrskykö? Katsoin äsken Supersäätä. Näytti kyllä poutaa sinnekin suunnalle. Jere, hei. Oletko vetänyt aineita? Muistatko edes, miksi olet siellä? Meillä on kuule homma kesken ja kalmanlinja lähenee. Ryhtiä nyt siihen touhuun, mies!"

"... hallinnassa. Ei sy... huoleen. Missä mennään?"

"Käydään tilanne nopeasti läpi. Ei näitä etäyhteyksiä kestä. Vaihdoin just puhelimen nettiin, mutta pätkii edelleen. Laitan itsekin videon pois, jos kaista sitten riittäisi."

"Joo. Tännekin... ätkii."

"No niin. Kultasiipesi kai sitten kuljetti sinut sinne, minne pitikin. Hyvinkö Honda rullasi?"

Pariin minuuttiin ei kuulunut edes kohinaa. Kirosin ja hain jääkaapista Sandelsin, korkkasin sen ja vetäisin pitkän hörpyn. Ei tätä pätkimistä selvin päin kestänyt. Kaiutin alkoi korahdella ja vinkua kuin keuhkotautinen kissa. Sitten Jeren ääni palasi linjoille. Se kuulosti tukahtuneelta, kuin maakellarista, mutta puhe ei katkonut yhtä pahasti kuin alussa.

"Hurja peli. Ei turhaan nimetty Punaiseksi paholaiseksi."

"Hyvä, ettei ollut hukkaostos. Mutta nyt asiaan. Oletko sukuloimisen lisäksi ehtinyt katsella maisemia? Löytyykö sieltä sopivaa maastoa kuvauksiin?"

"On maastoa... muhevaa multaa. Mutta hiton synkkää. En usko, että tänne... tulla."

Jeren ääni hiipui. Tunsin, miten ihokarvat ponnahtivat pystyyn ja mahassa muljahteli. Miten niin ei kannattanut tulla, sitäkö Jere tarkoitti? En tajunnut ollenkaan, mitä mies höpisi. Kumma tunne koko kropassa voimistui. Oli ihan kuin olisin tunkenut päälleni paria kokoa liian pienet vaatteet. Yritin hengitellä tasaisesti. Älytöntä panikoida näin.

Vaikka meillä saattoikin mennä Jeren kanssa kuukausia, ettemme olleet yhteyksissä, olimme tunteneet toisemme lähemmäs kymmenen vuotta ja tehneet monta yhteistä projektia. Minä sivutoimena näitä kuvaussuunnitteluhommia, ja Jere freelancerina kuvauksia. Luulin, että tunsin hänet. Mutta tämä oli uutta. Huokasin. Ei tästä mitään tainnut tulla.

"Miten niin synkkää? Kuvauksethan on tarkoitus aloittaa jo ensi viikolla. Päiväsaikaan valoa kyllä riittää. Ei nyt aleta tässä vaiheessa peruutella, hei!"

"Mutta kun on. Synkkää. Ja kylmää. Hampaat kalisevat. Tule katsomaan, jos et usko!"

Korvia särkevä rahina täytti työhuoneen. Naputin ääntä pienemmälle.

"Tämä keskustelu on tuhoon tuomittu. Jatketaan tuonnempana paremmilla yhteyksillä. Tai saatan tullakin sinne. Olen tehnyt älyttömän pitkää päivää, voin hyvin ottaa vähän vapaata töistä. Pitää ehkä omin silmin nähdä tilanne. Joo! Älä singahda sieltä minnekään, pakkaan kamppeet ja lähdän huomenna liikenteeseen. Nähdään!"

Odotin hetken, että Jere kuittaisi, mutta linjat vaikenivat. Katkaisin yhteyden, jos meillä voi sanoa sellaisen edes olleen. Voi tuhannen tursaan turpakarvat! Manailu helpotti – ainakin aavistuksen, ja pieneksi hetkeksi.

Tsekkasin kalenterin. Jos siirtäisin yhden kokouksen iltapäivältä, voisin hyvin kääntää auton keulan seuraavana päivänä aamupalaverin jälkeen kohti Posiota. Said and done! Ei tätä kannattanut jäädä veivaamaan. Pakko päästä näkemään, mitä Jere oikein sääti. Luonnonsuojeluyhdistyksen kuvaustilauksen toimeenpano oli kestänyt työsuman vuoksi ihan liian pitkään. Kalmanlinja oli pelottavan lähellä.

Seepa ei pääse raidoistaan, niinpä tottuneena taustoittajana surffasin vielä Kuriirin nettisivuille. Uusimmassa numerossa ei ollut ihmeitä: Ranuan kunnanvaltuusto oli jälleen ollut yksimielinen kaikesta, alueen perunasato oli pääsääntöisesti hyvä ja Posiolla kuntalaisia rassannut tienpätkä oli saatu korjattua. Jatkoin aiempiin numeroihin. Ruudulle ponnahti uutinen kolmen viikon takaa. Kuvassa tienpientareella isoa kiveä vasten nojasi moottoripyörä, jonka takapyörä vinksotti yhdeksänkymmenen asteen kulmassa runkoon nähden. Hirvikolari, jossa kuljettaja oli menehtynyt matkalla sairaalaan. Olin jo siirtymässä Ilmatieteenlaitoksen säätietoihin, kun katseeni jumittui repsottavaan rekisterikilpeen.

Valehtelematta kolme tahtia vähintään jäi väliin, ja sitten sydän pomppasi villiin laukkaan. Vapisevin käsin kaivoin esiin heinäkuiset kuvat, joissa Jere poseerasi edellisenä päivänä hankkimaansa moottoripyörään nojaten leveästi virnistäen.

Takaviistosta napatussa kuvassa etualalla kiilteli rekisterikilpi. Pienensin ikkunan ja vertasin rekisterinumeroita näytöllä. Ne olivat samat.

Päässä suhisi ja näkö sumeni. Ajatukset kimmahtelivat. Tarkistin tunnukset moneen kertaan, ja aina uudestaan ne täsmäsivät. Käsittämätöntä. Jere varjeli pyöräänsä kuin silmäteräänsä. Oli vaikea kuvitella, että hän olisi lainannut sitä kenellekään.

Tartuin kännykkään ja soitin Jerelle. Puhelu meni vastaajalle.

Vaelsin huoneesta toiseen ja kelasin vaihtoehtoja. Fonecta kertoi Jeren äidin puhelinnumeron. Toljotin sitä sellaisella intensiteetillä, etten olisi ihmetellyt, jos katseeni olisi porannut näyttöön reiän.

Hikisin sormin valitsin numeron. Puhelin hälytti loputtomalta tuntuvan ajan, ennen kuin naisääni vastasi.

Takellelleni esittelin itseni.

"Teemme Jeren kanssa yhteistä projektia, puhelin menee vastaajalle. Onnistuisikohan hänet tavoittaa teidän kauttanne?"

Toisessa päässä oli hiljaista. Sitten kuului nyhykäisy.

"Sinä et tiedäkään? Jereä ei enää ole. Hautajaiset olivat eilen."

Kuului, miten toisessa päässä niistettiin. Hetken päästä Jeren äiti sai kerrottua sen, minkä jo uutisesta olin lukenut. Kerroin osanottoni ja lopetin puhelun lyhyeen.

Olin varma, että sydän räjähtää, niin lujaa se jyskytti. Tuntui, että happi loppuu. Varpaita myöten kylmäsi. Istuin lattialle ja painoin pään polviin.

Olinko menettämässä järkeni? Tunti sitten olin zoomannut Jeren kanssa... vaikka kuinka pätkien, niin olin. Olinhan? Mielessä välähti, että olisi pitänyt älytän nauhoittaa palaveri. Vaikka eihän siinä mitään järkeä olisi ollut. Normaali

työpalaveri, ei mitään tarvetta säilöä jälkipolville. Ajatukset olivat mosaiikkia; pirstaleiset välähdykset haittasivat selkeää ajattelua.

Kuin koomassa olin noussut lattialta ja löysin itseni työpöydän äärestä. Kursori vilkutti kalenterissa Zoom-kuvakkeen päällä.

Käynnistin Jabran. Avasin kokouslinkin uudestaan. Klikkasin "Join meeting, join audio, start video". Pidätin hengitystä. Näytöllä vilahti "2 participants", mutta sitten olin kokouksessa yksin.

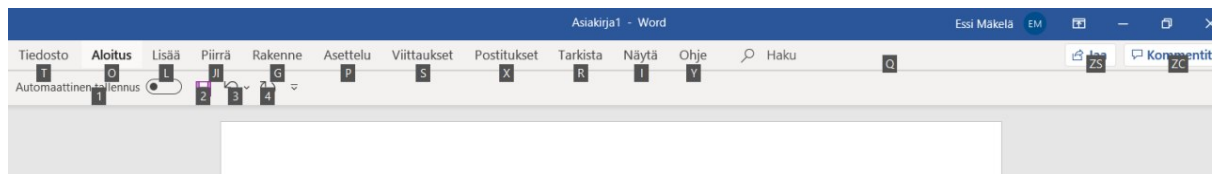
Kaiuttimesta kuului vaimeaa kohinaa.

Parasta etäkokouksissa on, kun linjoilla on kissa

Essi Mäkelä

Kissa voi olla sylissä, pöydällä, sohvalla, tuolin selkänojalla, näppäimistöllä tai yksin työtuolilla. Näytössä vilahtaa häntä, joku istuu kameran eteen ja kolmas puskee kameraa. Kissojen keskinäinen viestittely videon välityksellä keskittyy tarkasti suunniteltuihin koreografioihin ja salaisiin viesteihin. Jos omistaja joutuu työntämään karvapylllyn pois kasvoiltaan, se tarkoittaa, että tehtävä on viivästynyt. Jos taas viestikanaavalle ilmestyy yhiiiiiniiiiiiiiiii4444444444444444r erilaisia epämääräisiä kirjainyhdistelmiä, niitä voi tulkita suoraan kissankielisinä viesteinä, eikä niitä tarvitse edes kryptata, sillä ihmiset eivät ymmärrä.

Törmäsin tähän ensimmäistä kertaa, kun koetin eräänä päivänä matkia käsilläni oman Mörköni tassujen kulkua näppäimistöllä, ja se avasi näytölle minulle ennestään tuntemattoman viestinikkunan. En tiedä tietokoneista kirjoaakaan, joten ohitin sen jonain ihan tyypillisenä tietokonekoodi-ikkunana. Nyt olen viisaampi. Kunpa vain olisin älynnyt sen heti, kun sain ikkunan auki.

Älä anna näytön taustalla näkyvän Word-tiedoston hämätä. Kyse ei ole mistä tahansa merkkirivistä. Tämä merkkirivi nimittäin avasi Pandoran lippaan.

Oli tympeä ja pilvinen syysaamupäivä. Olin osallistumassa etäkonferenssiin ja tapani mukaan selailin osallistujien kuvakkeita kokousohjelmassa. Joillakin näkyi

vain musta ruutu, toisilla oli valokuva, mutta monella oli kamera päällä. Ja mikä parasta, löysin kokouksen toisen kissaihmissen hetken kuvia kelailtuani. Kissa köllötti tyytyväisenä omistajansa sylissä silitettävänä kuin Bond-elokuvan pahiksella. Se oli mustavalkoinen ja läikikäs, ja pitkäkarvainen häntä heilui kevyesti vasten omistajan polvea. Se ei ollut täysin tyyni mutta ei vielä kovin ärtynytkään.

Havahduin kissan tuijottelusta, kun puheenjohtaja ohjasi puheenvuoron minulle. Yhdistin näyttöni jakoikkunan muille ja ryhdyin puhumaan.

"Tutkimukseni koskee etäyhteyksien kautta käytyä ryhmäterapiaa ja erityisesti myötähäpeän tunnetta. Olen tarkastellut ruokavlogaajia, jotka käyttävät kameran kautta koettua yhteyttä seuraajiinsa tapana päästä yli julkisilla paikoilla syömisen pelosta. Näytän teille alkuun videon siitä, miten eräässä kissaravintolassa Thaimaassa eräs vlogaaja saa raivokohtauksen joutuessaan maksamaan mielestään liikaa ruuasta, jonka hän on juuri striimissä kehunut olevan halpaa."

Jonkin aikaa puhuttuani nostin katseeni ja huomasin, että professorin näytökuvassa lekotellut kissa oli kiivennyt omistajansa harteille. Mörkö hyppäsi saman tien tuolini selkänojalle niin että säpsähdin. Se raapaisi vähän vasenta hartiaani mennessään. Kissat tuntuivat katsovan toisiaan näiltä korkeilta istumapaikoiltaan yli eetterin. Naurahdin ja huomasin muutaman muunkin hymyilevän kissoille. Jatkoin esitelmäni pitämistä sen kummemmista keskeytyksittä, ja lopulta kävimme lyhyen keskustelun aiheesta. En kiinnittänyt kissoihin enää huomiota, sillä konferenssissa oli luvassa paneelikeskustelu, jota olin odottanut. Kissojen sijaan halusin katsoa puhuvia päitä.

Kun keskustelu siirtyi vapaampaan jutusteluun ja tulin maininneeksi, että olen opiskellut gaelia Duolingosta viime aikoina, hyppäsi kissani jälleen kerran harteilleni. "Is toil leam càt" tarkoittaa, että pidän kissoista. Kokouksen toinen kissa istui pöydälle puhujan kameran eteen ja omani puski poskeani. Minua nauratti. Mokomatkin pörröiset paholaiset. "Ceart gu leòr, okei, taidanpa täyttää kahvikuppini, jotta jaksan seuraavankin paneelin läpi", tokaisin. Näin

puheenjohtajan huulten liikkuvan, mutten kuullut mitään. Ojensin käteni hiirelle tarkistaakseni ääniasetukset, kun kuulokejohtoni valahti harteiltani pöydälle. Kissani hyökkäsi sen perään leikin tuoksinnassa ja silloin vasta tajusin sen juuri purreen johdon poikki. "Voihan vittu", kerkesin ärähtämään, kun kissattomat näytöt menivät kaikki pimeiksi ja chat-ikkuna villiintyi.

<Georges M. Buillón> adssuihtttttttttttttttttttttt öölo++å+++++

Kuulokejohtoni perässä loikkiva kissani pomppasi näppäimistölle ja painoi vahingossa myös enteriä lähettäen konferenssikeskusteluun viestin kaikille.

<You> äölll'''''m

Nämä olivat viimeiset merkit, jotka koneeltani lähetettiin ennen kuin näyttö pimeni.

"Mitä helvettiä", kirosin ja työnsin Mörön pepun pois edestäni. Kone ei enää reagoinut käynnistysyrityksiini. Kännykkäni piippasi. Tartuin siihen turhautuneena, mutta viesti ei ollutkaan kokouksen muilta osallistujilta.

"On aika päivittäiselle Skotlannin gaelin oppitunnillesi! Älä anna 125 päivän putkesi katketa 🐱", Duolingo ilmoitti. Katsoin kissahymiötä tyrmistyneenä. Vitun Duolingo. Koetin sulkea ilmoituksen, mutta vahingossa avasin sovelluksen, joka luonnollisesti latsi minulle oppitunnin aiheesta "lemmikit".

"Tha cait feumail." Kissat ovat hyödyllisiä, se sanoi. Mörkö puski kättäni kehräten sovelluksen gaelia lausuvalla äänelle. Silittelin sitä mutta suljin Duolingo ja menin sen sijaan sähköpostiin tarkistamaan, oliko sinne tullut seminaarin järjestäjältä mitään viestiä teknisistä ongelmista. Koska saapuneiden kansioni oli tyhjänä, lähetin itse viestin eteenpäin. Ehkä vika oli vain minun koneessani. Avasin kokoussovelluksen puhelimella, mutta se ei saanut yhteyttä. Perinteiset etäkokousongelmat. Olin onnekas, että olin saanut pitää oman esitelmäni ennen kuin ongelmat alkoivat.

"Miuu?" Mörkö kysyi ja istui syliini kehräämään.

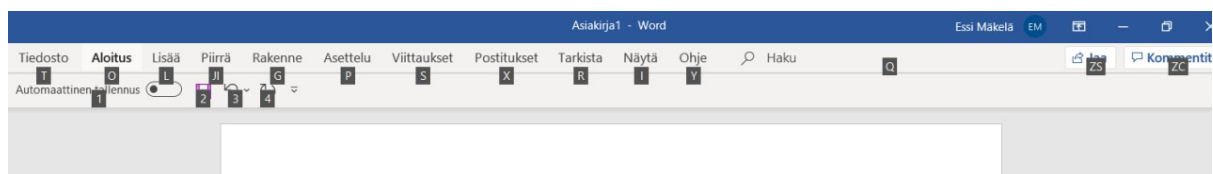
"No hyvä on, ehkä voin vähän pelata Duolingo, kun odotan, mitä tässä tapahtuu", vastasin kissalle kuin se olisi ymmärtänyt minua. Se puski puhelintani innoissaan.

"Cat dileas", ehdotti Duolingo. Uskollinen kissa. Typeränä en edes huomannut, että lähes kaikki oppitunnin lauseet koskivat kissoja. Muut lauseet eivät koskeneet lemmikkejä lainkaan. Tai niin minä luulin. "Tha an duine a'sreap – Ihminen kiipeää", tai "Tha na daoine a'falbh – Ihmiset ovat lähdössä", ja tämän jälkeen "Tha na cait a'tighinn – Kissat ovat tulossa". Mörkö vain kehräsi sylissäni, kun harjoittelin lauseita, joista pikkuhiljaa seurasi tarina siitä, miten ensin ihmiset kiipeilevät, syövät ruohoa, elävät metsissä ja lopulta "Duine dileas", eli ovat uskollisia. Jos en olisi ollut niin naiivi, olisin saattanut yhdistää nämä lauseet toisiinsa. Ehkä on aivan oikein, että kävi niin kuin kävi, ottaen huomioon, miten yksinkertaisia me ihmiset olimme.

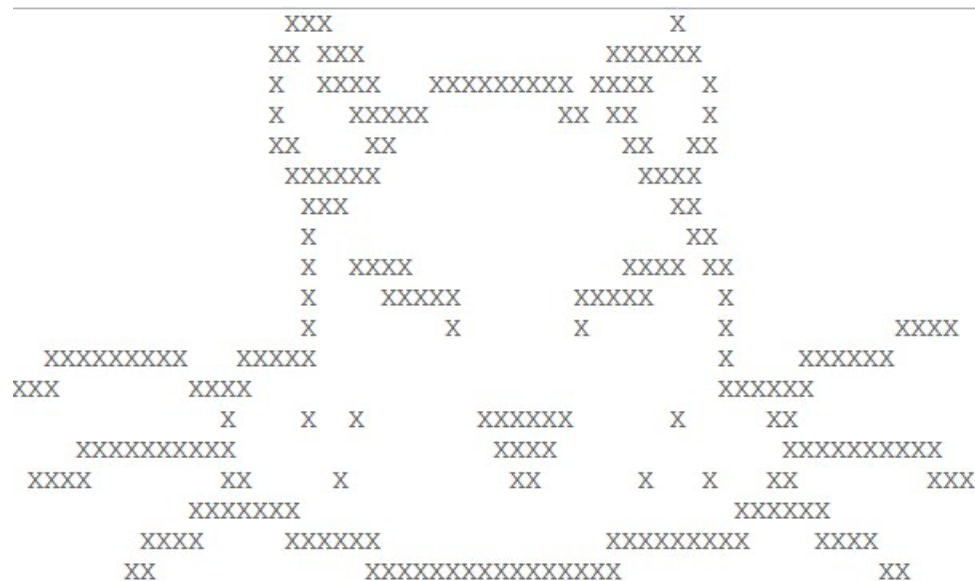
"Is toil leam càt", sanoin Mörölle. Se vastasi istumalla suorana sylissäni. Syrjäsilmillä näin, miten tietokoneeni pimennyt näyttö välähti. Kääntäessäni katseeni se kuitenkin pysyi pimeänä.

"Tha cait feumail", kuulin sylistäni. Kännykkäni näytti yhtä viattomalta kuin Mörkö, joka lipaisi huuliaan. "Tha na daoine a'falbh agus tha na cait a'tighinn", kuulin selvästi, mutten tiennyt enää, kuka sen sanoin. Avasin suuni kysyäkseni Möröltä, oliko se kenties puhunut, mutta silloin tietokoneeni käynnistyi jälleen.

"Tha sinn deiseil", sanoi ääni kaiuttimissa. "Tha mi deiseil cuideachd", vastasin automaattisesti. Olemme valmiita, minä myös. Mutta mihin? Ja kuka minun suullani puhui? Katsoin Mörköä, mutta se tuijotti ohitseni tietokoneen näytölle.

"Tha na cait a'tighinn", sanoi ääni, ja merkit vilkkuivat puheen tahtiin. Word-tiedostoon alkoi ilmestyä x-kirjaimia, kunnes ne muodostivat selkeän kuvan.

Ascii-kissan silmät aukesivat ja katsoivat suoraan sieluuni. Tunsin, että olen valmis. Tiesin, mihin. Ja ymmärsin, kuka oli puhunut.

Ihmiset lähtevät. Kissat tulevat.

Gael on kissojen valittu kieli ja minä olen kissojen valittu sanansaattaja. Nämä ovat viimeiset suomenkieliset sanat, jotka kirjoitan, sillä tulevaisuus on gaelinkielinen ja tulevaisuus on kattien. Olen yhtä kissojen kanssa ja tunnen, miten viikset kasvavat kuonooni.

Tha mi an càt.

Minä olen tuo kissa näytölläsi ja olen tullut noutamaan myös sinua.

c 1qaGB78.

An toil leat caìt?

Me kaikki nähdään sut!

Janos Honkonen

"Kuuluuko näkykö laalaalaa!"

"Iltaa, iltaa, hyvin kuuluu ja näkyy!" Pasi huikkaa ruudulta tukka laitettuna ja naama hymyssä. Ei vittu, mokasin! Olen ensimmäisenä linjoilla, kahdestaan toimarin kanssa. Harkitsen teeskenteleväni yhteyden katkenneen, mutta onneksi muut alkavat plopsahdella linjoille.

"Mooi!" Ella ja Ellan kissa.

"..." Rene ja äänettä liikkuva suu.

"Ei kuulu!"

"Oot mutella!"

Rene kurtistaa kulmiaan ja klikkailee hiirellään. "Nyt?"

"Nyt kuuluu!"

"Okei!" Pasi läimäyttää kätensä yhteen. "Odotetaan Mariaa vielä Jenkeistä, se myöhästyy pari minuuttia. Me käytiin tossa jo kahdestaan alustavasti kuvioita läpi. Mites on porukalla viikonloppu mennyt?"

Jätän muut jauhamaan ja hörpin teetäni. Töitä on tehty etänä viikkoja ja kaikki ovat asettuneet vakiintuneille tylsille työpisteilleen. Kukaan ei ole jättänyt näkyville mitään kiinnostavaa tai noloa, mikä on pieni pettymys. Jengi otti kerrasta opikseen Renen "peili ja alaston aviomies"-episodista.

Koetan olla vilkuilematta Pasia, jonka naama ärsyttää tavallista enemmän. Kun hän kumartuu lähemmäs näyttöään, tajuan miksi. Pasi tuijottaa ruudun täydeltä suoraan silmiin. Ei helvetti. Kukaan ei videopaltsuissa katso kameraan, vaan kaikki toljottavat omaa näyttöään. Meno on kuin maanantaipaltsussa firman pikkujoulujen jälkeen: kaikki pälyilevät lattiaa ja seiniä, eivätkä vahingossakaan ota katsekontaktia — ja hyvä niin. Pasin touhussa haisee joku uunituore johtajakoulutusjippo. "Saalistajan katse — näin alfailet henkilöstöllesi myös etätöissä!"

Kuin tilauksesta Pasi alkaa hehkuttaa *liidershipritriittiä*, josta on juuri palannut. Viikko tuli seikkailtua Väli-Amerikan luolastoissa, oli huippujengi ja huippuvalmentajat! Se oli niinku mytologispsykologinen matka tuonpuoleiseen, näitä Maya-Atsteekkihommia, mitä niitä nyt on. Nostatettiin porukalla uudenlaista henkeä ja haettiin uusia näkökulmia työyhteisöön. Sieltä tuli jokainen muuttuneena miehenä blip blap blip blap. Voi luoja mitä hevonnaskaa. Mielelläni olisin minäkin larpannut etelän lämmössä firman rahoilla. Tosin, jos olisi pitänyt katsella viikon ajan Pasin kaltaisia ö-ketjun pöhisijöitä, olisin jäänyt pysyvästi sinne luolaan.

Maria kilahtaa linjoille.

"Moikka moi Miamista! Täällä ollaan jumissa edelleen!" Maria vilkuttaa tyttömäisesti ja katsoo läheltä suoraan kameraan. Voi perse, nyt meillä on kaksi tuijottelijaa. Pasin hymy leviää piirun lähemmäs maanista. Hän ehtii avata suunsa ennen kuin Rene — ihana ihana Rene! — keskeyttää hänet.

"No niin, mennäänpäs asiaan, että ehdin saunavuorolle." Rene jakaa ruudulle oman presiksensä. "Eli kesäkampanja. Ollaan nyt rajattu makuvaihtoehdot 'kesän marjoihin' tai 'aurinkoisiin hedelmiin', joten..."

Lakkaan kuuntelemasta ja alan käydä läpi omaa presistäni. Lasken käden hiirelle ja kyynärpäätä vihlaisee niin, että sähköhdän. Onneksi mikrofoni on kiinni. Kukaan ei kiinnitä huomiota ergonomiaan, ennen kuin ensimmäinen paikka hajoaa. Edellisessä projektissa sain nyhväätä aamusta iltaan helvetin isoa Excel-taulukkoa toimiston

paskalla hiirellä ja pam — hiirikyynärpää. Löysin onneksi yllättävän ratkaisun: ilmaisen avoimen lähdekoodin ohjelman, joka muuttaa webbikameran päähiireksi. Se tunnistaa kameralla kasvot, tajuaa jollain ilveellä miten päätä käännellään, ja liikuttaa hiiren nuolta sen mukaan. On älyttömän kiehtovaa katsoa, kuinka se piirtää omassa ikkunassaan naaman ympärille raamit ja merkitsee kasvonpiirteitä vihreillä pisteillä. Toimistolla se on hankala kaikkien takana kävelijöiden ja ruutuun kurkistelijoiden kanssa, jolloin se ei tiedä kenen naamaan tarrata, mutta himassa ilman taustavaloa se on ihan täydellinen ratkaisu. Paitsi tietysti videokonffassa, koska se tarvitsee kameran omaan käyttöönsä.

Lasken käteni uudelleen hiirelle. Ehkä se tämän verran kestää.

Rene älähtää ja putoaa linjoilta. Jämähtäneellä videolla hän näyttää siltä, kuin olisi hyppäämässä tuolilta seisomaan. Kukaan ei sano mitään. Pasi ja Maria tuijottavat ja hymyilevät, Ella mussuttaa sylissään olevalle kissalle naama kiinni sen turkissa, kissa toljottaa korvat levällään alistuneen vaivaantuneena. Renen presis on jäänyt konseptikuviin kesäkauden jugurttipurkeista.

Rene kilahtaa naureskellen linjoille.

"Ei hemmetti, putosin tuolilta! Mutta niin, ensi kuussa aloitetaan kohderyhmätestit. Sitä ajatellen ollaan tehty testisatsi kumpaakin ja etiketit..."

Annan Renen höpistä ja palaan oman presikseni pariin. Haluan sen pois alta ennen kuin Ella alkaa jaaritella omaansa.

Hetken kuluttua Rene maiskauttaa huuliaan. "...ja siinä oikeastaan se, ellei kellään ole..."

"MINÄ voisin vetää seuraavaksi!" hihkaisen ja klikkaan presikseni yhteiselle työpöydälle.

"Viimeisen vuosineljänneksen myynti, kesän kampanjabudjetti ja projektiot Q2–Q3. Eli tässä ekassa kelmussa on pääsiäiskampanja ja..." Liu'un normaaliin presentaatiorytmiin. Pääsen kolme kelmua läpi ennen kuin tajuan, että Pasi ja Maria tuijottavat minua kulmat kurtussa. Rene nostaa katseensa kameraan ja hymyilee.

"Onks nää viime vuoden luvut?" kysyy Pasi. Vilkaisen lähteenä käyttämäni Excel-filua ja kylkiluuni kutistuvat kaksi numeroa. Voi vittu, väärä välilehti!

"Öö oho, saatana. Niinpä on. Ihan pieni hetki, mulla on oikeat luvut tossa!"

Klikkaan auki oikean välilehden ja kiroan mielessäni. Kaikki paitsi Ella tuijottavat minua naama virneessä. Tuskanhiki kihoaa otsalleni. En ole koskaan pystynyt keskittymään kun jengi katsoo, eikö kukaan halua pitää edes kusitaukoa? Pari minuuttia naksuttelua ja kyynärpää tuntuu siltä, kuin sen sisälle olisi tökätty kuittipiikki. Saan ensimmäisen taulukon korjattua presikseen.

"Okei, tässä on pääsiäiskampanja, sori tos—"

Ellan kissa saa eeppisen hepulin. Se riuhtoo ja monkuu ja sähisee, Ella parkaisee, kissa sinkoaa sylistä ja video jämähtää ruutuun, jossa kissa on pelkkä harmaa tuhru ja Ella on suu ammoltaan. Kaikki jähmettyvät, Maria tirskahtaa.

"Oookei, minä teen seuraavat sillä aikaa kun Ella etsii kissaa..." huomaa sanovani. Kopioin lukuja uuteen taulukkoon ja minusta tuntuu, kuin joku vetelisi puukolla kyynärpäästä pikkusormeen. Kolme silmäparia tuijottaa herkeämättä ruudulta.

Ella kilahtaa takaisin linjoille. Hän katsoo minua ja hymyilee leveämmin kuin koskaan.

"Ohhoh, mitenkähän se nyt noin!"

Ellan käsivarret ovat naarmuilla ja hänen kasvoillaan on pitkä veriroiske.

Kyynärpäätä vihlaisee niin kovaa, että käsi puristuu nyrkkiin. Kylven hiessä ja numerot ovat päässäni pelkkää mössöä.

"Sori, kyynärpää ei kestä, pakko ottaa päähiiri, video katkeaa..." Sanat kompastelevat toisiinsa. En odota vastausta, vaan klikkaan videon pois. Ruutuni paltsusoftassa pimenee.

Sammutan valot ja käynnistän päähiiriohjelman. Kelmeät kasvoni ilmestyvät sen ikkunaan, ja ruudulla harhaileva kehys asettuu niiden päälle. Vihreät pisteet tanssivat silmilläni ja huulillani. Käänän päätäni vasemmalle ja oikealle, hiiren nuoli liikkuu kuten pitää. Suljen silmäni hetkeksi ja hengitän hitaasti sisään ja ulos. Tämä on kyllä videopaltsu helvetistä. Naksautan päähiiriohjelman taustalle, ja jatkan.

"Joo sori taas, mun on pakko vetää tää loppuun ilman kuvaa."

"Ei haittaa, nähdään sut aivan hyvin!" Pasiin katse on kuumeinen, hän hymyilee liian leveästi. Täh? Miten muka, videoni on pimeänä?

"Kyllä kyllä, hyvin näkyy!" Ellan silmät kiiluvat, hän nuolaisee veren poskeltaan.

"Me kaikki nähdään sut!" Rene sanoo ja paljastaa hampaansa.

Hiiri lakkaa toimimasta. Kääntelen päätäni ylös ja alas ja sivuille, mutta nuoli vain väpäjää paikallaan. Alt-tabaan päähiiriohjelman esille. Kehys ei ole enää kasvojeni päällä, vaan se on lukittunut johonkin pääni vieressä.

Johonkin takanani.

Poskeani pyyhkäisevä henkäys on lämmin, mutta saa niskakarvat nousemaan.

Taustamaisema

Liliana Lento

"Morjens!" Antero tervehti pirteästi. Taustalla komeili vuoristomaisema. Antero tykkäsi leikkiä taustamaisemien kanssa, edellisessä etäpalaverissa taustalla oli ollut turkoosi meri, hiekkaranta ja palmuja.

"Siitä Saarisen Minnan asumispalvelusta, hommaan on tullut sellainen muuttuja että..."

"Odotas hetki... no mikä tähän nyt tuli?" Anteron ääni särisi ja ruutu pimeni. Taas tätä, ajattelin turhautuneena. Oliko liikaa pyydetty, että saataisiin työläppäriihin videopuhelusovellus, joka ei takkuilisi joka toisessa palaverissa?

Kuva palasi, nyt taustalla oli avaruus. Antero ei enää istunut tuolissaan vaan leijui. Hän puristi läppäriään kauhistuneen näköisenä ja haukkoi henkeään.

Se oli viimeinen kerta, kun näin Anteron. Tuon päivän jälkeen kukaan työporukasta ei enää uskaltanut käyttää teleporttilaitetta.

Tapaaminen

Antti Pekurinen

Tyrkin vaimon lehdet ja neuletyöt syrjään yhteiseltä työpöydältä, lasken tuopin kokoisen kahvikupin sille ja koetan olla läikyttämättä juomaa näppäimistölle. Napautan läppärin päälle. Tapaaminen alkaa pian, tärkeä sellainen. Isoja asioita vaakalaudalla. Vallitsevista olosuhteista huolimatta täytyy pyrkiä selviytymään siitä niin hyvin kuin mahdollista. Vedän syvään henkeä ja tarkastan suojaukseni.

Tiedät kai ongelman? Ensin sitä istuskelee juuri tällä tavalla ruudun edessä odottaen palaverin alkua, ja samassa kädet klikkaavat ihan omia aikojaan päivälehden verkkosivut auki. Tuossa vaiheessa voi vielä väittää itselleen tarkistavansa vain pikaisesti päivän Finkyborgi-stripin, täyttävänsä tyhjän hetken työtehtävien välissä viattomalla huvilla. Mutta sitten silmä tarttuu sivupalkissa mielenkiintoiseen kolmoskoronatiedotteeseen, jonka lukeminen on toki suoranainen kansalaisvelvollisuus, ja kyseisellä sivulla on iltapäivälehden ykkösotsikkona juttu, jonka kiusoitteleva otsikko on pakko klikata auki. Ja seuraavassa hetkessä selaimessa onkin auki toistakymmentä täbiä, ja koko palaveri kuluu vaivihkaa Mindfeed-artikkeleita ja kissavideoita silmäillen. Liha on heikko, kuten Iso Kirja sanoo.

En väitä olevani netin houkutuksia vahvempi, mutta niitä fiksumpi pyrin olemaan. Läppäriissä on armeijatason nettiblokkeri, jota ei voi ohittaa ilman vaimon hallussa olevaa avauskoodia. Ohjelman valkoisella listalla on tarkoin määritelty joukko sivustoja; muille pyrkiminen tuottaa nuhtelevan virheilmoituksen, joka sisältää rehelliseen työhön kannustavan värssyn Maamme-kirjasta. Silloin, kun työtehtävät vaativat käymistä jollain noista sallituista sivuista, mainossuodin on puhdistanut ne haitallisesta sisällöstä.

Varmistan järjestelmän toiminnan surffaamalla BioProductsin sivustolle. Se näyttää tutun rauhalliselta: vain lista tilattavista labratarvikkeista ja reagensseista ilman yhtäkään häiritsevää sivupalkkia tai mainosbanneria. Avainsanoja metsästävä ja webkameran kautta pupillejani vakoileva, oppiva tekoäly on siivonnut ne olemattomiin.

Tuijotan siistinvalkoista sivustoa, kun ruutu äkkiä heilahtaa kolahtaen. Alhaalta, pöydänjalan vierestä, kuuluu:

"Sori. Kynä lensi sinne. Vieri alle."

Tärähdystä seuraa monta muuta, kun poika konttaa pöydän alle. Hillitsen haluni tiedustella, mikä ihme kynän mahtoi huoneen toiselta puolelta sinne lennättää. Kysyn vain:

"Saatko sen sieltä?"

"Joo. Ihan kohta."

Vielä pari tärähdystä, sitten vaaleat kasvot nousevat esiin pöydän päädystä ujosti hymyillen.

"Löytyi!"

"Hyvä", vastaan. "Nyt takaisin tunnille. Isällä on tärkeä tapaaminen tulossa."

"Ookoo. Sori!" Ja vielä yksi pöydän heilahdus.

Ikävä kyllä häiriötekijät eivät rajoitu virtuaalimaailmaan.

Lausun ääneti aktivointisanan ja AdGnosis hyrähtää käyntiin. Vaikutus on välitön, mutta hienovarainen. Varjot tuntuvat lankeavan kasvoilleni hiukan eri lailla kuin äsken, ikkunoista sälekaihdinten läpi siivilöityvän valon sävy muuttuu. Pojan lyijykynän katkeileva raapustus paperilla ei taukoa; olen havainnut sen työn lomassa

yllättävän rauhoittavaksi, ja se on suotimen valkoisella listalla. Käänän katseeni keittiöön vievälle ovelle, joka aukeaa itseäni kohti. Siitä kohtisuoraan olevaa seinää vasten seisoo Ikean kirjahylly, jonka alimpia hyllyjä täyttävät lautapelit ja pojan sarjakuvat.

Oven ja kirjahyllyn välissä ei ole mitään.

Suodatusteho on tällä hetkellä vain 50 %, joten tajuan äskeisten sanojeni olevan valetta, liioittelua. Turvallisuussyistä AdGnosis ei vääristä tilan kokemusta, ei ainakaan tiedostamattomalla tasolla. Jos päättäisin nousta tuolistani ja kulkea kirjahyllyn edestä ovelle, jalkani ottaisivat oikean määrän askeleita, eivät yrittäisi ylittää puolentoista metrin matkaa yhdellä pikkuruisella liikkeellä. Nyt, tilan yhä puoliksi tiedostavana, epäilen tiellä olevan esteitä. Aamulla, ennen koulun alkua, käskin toistuvasti lapsia korjaamaan pelinsä laatikoihin, mutta se taisi kaikessa hässäkässä jäädä tekemättä. Sillä ei kuitenkaan ole väliä. Jos lähtisin kulkemaan ovelle, väistäisin rojut asiaa lainkaan huomaamatta, astuisin vain tyhjiin kohtiin lattialla. Voisin myös kääntää AdGnosiksen täysille ja tehdä saman. Jos minulta tuolloin jälkeenpäin kysyttäisiin, miksi suoritin mokoman koreografian vessareissulla, väittäisin kivenkovaan, että halusin vain pitää liikkuvuustreeniin keskittyvän taukojumpan. Aivot ovat häkellyttävän lahjakkaat satuilemaan teoilleen syitä *post facto*.

Nyt tuo mainittu osa huonetta on kuitenkin lakannut olemasta, poistunut tajunnastani ja täten universumistani. Tiedät kai sen hetken juuri ennen nukahtamista, kun ajatusten pitäminen päässä alkaa käydä mahdottomaksi? Makaan vuoteessa unen rajalla ja ensin muistat koko asian: vaikkapa jonkin hauskan sutkauksen, jolla olet kirvoittanut naurut toimistopäälliköstä hankintapalaverissa. Seuraavassa hetkessä muistat tilanteen, muttet vitsin sisältöä, ja hetken päästä ainoastaan, että jotain hauskaa on sattunut, kunnes uni vie senkin. Samalla tavalla AdGnosiksen muokkaama mieleni suhtautuu ympäröiviin häiriötekijöihin: lattialle levähtäneisiin lautapeleihin ja sarjakuviin, seinän läpi kantautuvaan naapurien riitelyyn ja alakerran

remonttiin. Ne ovat olemassa, mutta samalla eivät kuitenkaan. Tuijotan huoneen nurkkaan liian matalalle työpöydälle kyhättyä työpistettäni, joka on juuri nyt ainoa kiinnostava asia maailmassa. Tiedän, että työpäivästä on tulossa hyvä.

Tiedän, että moni tuomitsisi minut. Netti on pullollaan kalkkeutuneiden neuropuritaanien suodinvastaista kohkausta. Meidän pitäisi kuulemma pitää digipaastoja ja hiljaisia retriittejä, harjoittaa itsehillintäämme ja mielenlujuuttamme, *käyttäytyä kunnolla* sen sijaan että sormeilemme huomiokykyämme ja piilottelemme luonnottoman teknologian takana. Tekopyhää sontaa. Ihminen on aina rakentanut keholleen jatkeita suojautuakseen niin luonnollisilta kuin ihmisen luomilta uhilta. Miksi emme siis tekisi samaa mielellemme? Huomiotamme tavoittelevat meemit ja ideat voivat olla vaarallisempia kuin hengitystievirukset, ja teknojätit ovat jalostaneet ne leviämään monin verroin nopeammin. Väittääkö joku muka, että sitten kun joku yritteliäs bioterroristi keittää kokoon SARS versio nelosen, meidän pitäisi hylätä maskit ja suojahanskat, luottaa yksinomaan oman luojanluomaan immuunijärjestelmäämme? Kaipa joku niinkin uskoo, mutta se porukka pääosin menehtyi jo edellisessä pandemiassa.

Katselen läppärin seesteistä, vihreän niityn täyttämää näyttöä ja pohdin tulevaa tapaamista. Haluaisin tehdä tässä vaiheessa pienen tunnustuksen. En käytä huomiosuodinta ainoastaan palaverien aikaisten häiriötekijöiden suodattamiseen, vaan välillä se tulee pidettyä päällä itse tapaamisissakin. Tunnet epäilemättä tämänkin ongelman: toisinaan muiden läsnäolijoiden mielipiteet, puhetyyli tai olemus ovat niin typeriä ja ärsyttäviä, että karanteeni- ja kotikoulurumban lomassa niitä ei kerta kaikkiaan jaksu. Luomuhenkinen päiväuneksinta ei aina riitä, eikä ruudun äärestä poistuminenkaan ole ollut toimiva ratkaisu sen jälkeen, kun HR asensi työkoneisiin katsevahdit. Mutta pieni muutos AdGnosiksen säätöihin ja avot! Nämä ovat epävarmoja ja rankkoja aikoja, jotka rasittavat perheitä ja työyhteisöjä ennenkuulumattomalla tavalla. Meistä jokaisen täytyy toimia parhaaksi katsomallamme tavalla selvitäksemme.

Rasahdus takaa; tapaaminen alkaa. Kutsun esiin suotimen ohjauspaneelin, käyn pikaisesti läpi mustan ja valkoisen listan. Lisään ensin mainitulle tarkoin valikoidun joukon ääni-, näkö- ja tunneärsykykeitä, käännän vielä varmuuden vuoksi laitteen pääkytkimen 75 %:iin. Vedän syvään henkeä.

Askelia eteisestä, sitten kiinni läimähtävä ovi. Hahmotan etäisesti vaimon olevan tulossa sieltä, mutta tuo havainto on ohut ja valuva kuin aamukaste. Tiedän, että jos lakkaan keskittymästä, unohdan sen saman tien. Tuskin erottuva hahmo kävelee ripeästi olohuoneeseen; tilaan, joka on armeliaan tyhjä. Hymyilen raukeasti ja avaan suuni, aloitan tapaamisen.

"Terve, kulta. Halusit jutella siivouksesta?"

Saul, Kreikan kävijä

Shimo Suntuila

Perkeleen perkele. Miksi Eikka kutsui kokouksen koolle heti paluupäiväksi? Maksan taksin ja ryntään rappukäytävään. Matkalaukku painaa kuin pirun synnit. Kooltaankin se on oikea Rhodoksen kolossi. Äitini välttämättä halusi hankkia sen minulle, kun kuuli minun pääsevän viralliselle konferenssimatkalle "ihan ulkomaille asti", kuten hän sen ilmaisi. Kauhea kreikkalainen kaatokänni on taittumassa kauheaksi kotimaiseksi krapulaksi. Portaat ovat viedä hengen.

Kotona kuoriudun ulkopompsasta. Sen sisältä pelmahtaa ryyppehien tympeä löyhyä. Ennätänkö vaihtaa vaatteeni? Avaan koneen kannen ja kirjaudun sisään. Vaatekaapille. Helkkari, ei yhtään puhdasta kauluspaitaa. Matkalaukussa ehkä olisi, mutten jouda nyt purkamaan kamojani. Klikkaan Zoomin auki. Nämä vermeet saavat kelvata.

Ehdin juuri ja juuri. Muut ovat jo paikalla, mukaan lukien pomoni Eikka. Yleensä hän on leppoisa mies, mutta nyt ilme on tuima.

"No niin, aloitetaan saman tien. Te neljä olitte juuri konferenssissa Kreikassa."

"Oli ihan saatanan kova reissu", Valtsu iskee väliin. "Siis tosi kova." Hän meuhkaa aina kun naisia on läsnä, vaikka vain virtuaalisesti, mutta nyt hän puhkuu ja pullistelee kuin isopurje.

"No niin, kiitos. Pyydetään niitä puheenvuoroja. Tämä kokous koskee valitusta, jonka laitos on saanut teidän käytöksestänne."

Helkkari, taasko on tullut mokattua? En kylläkään keksi, mikä voisi olla valituksen syy. Kaikki muistikuvat eilisillasta alkaen ovat sameita kuin veteen sekoitettu absintti.

"Mitä tää nyt on?" Lissu tivaa loukkaantuneena. "Juotiinhan me minibaarit tyhjiin, mutta laskut maksettiin tasan varmaan." Lyn nyökyttää ja hieroo kalvennutta nenänvarttaan lasiensa alta. Olisi vähättelyä sanoa, että tilanne on jännittynyt. Mitä minä olen mahtanut missata?

"En tiedä valituksen yksityiskohtia. Niistä kertoo herra Lavrentiadis. Vaihdetaan englanttiin."

Kokoukseen räpsähtää uusi osallistuja. Mies on keski-ikäinen ja tummakulmainen. Viiksijouhet ovat muhkeat kuin lattiaharja.

"Herrat Soukkanen ja Virta, neidit Lehto ja Virén. Vaati, sanokaamme erikoislaatuksia, keinoja päästä jäljillenne." Kun hän puhuu, huone hänen takanaan tummenee.

"Mitä meinaat että jäljille? Oletko sä joku stalkkeri?" Lissu ärähtää. "Mä en kattele tällaista, mulla on muutakin puuhaa."

"Istukaa aloillanne, neiti Virén. Asiat pitää selvittää, eikö?" Luulisin muuten, että herra Lavrentiadiksen huoneen valo on sammunut, mutta mies itse näkyy ruudussa normaalina. Muualta valo vain tuntuu valuneen pois.

"Ei ole mitään selvitettävää." Lynin ääni kuulostaa puuroutuneelta. "Ei tapahtunut mitään."

Lavrentiadiksen kasvoilla karehtii hymy, mutta siitä puuttuu kaikki lämpö. Jos jotain, se on julma. Hänen voimallinen, vaativa katseensa tuntuu tunkeutuvan pääni sisään, jonnekin mieleni lähteille. Tuntevatko muut samoin? Siksikö he ovat noin hermostuneita? Vai pelokkaita? Ei. Kauhuissaan.

"Eikö mitään? Ei edes matkallanne hotellilta lentokentälle?" Joku nyyhkäisee. Luulen ensin että se on Lyn, mutta sitten huomaan Valtsun. Hän on painanut kämmenet kasvoilleen ja tärisee. Nyt minäkin tunnen sen. Jokin voima tai energia huokuu Lavrentiadiksen katseessa ruudun kautta huoneeseen.

Matka lentokentälle. Yritän muistaa. Hotellimme oli syrjässä ja piti kulkea ahtaita katuja pitkin päästäkseen mihinkään. Oli pitkälti yli puoliyö. Olimme juoneet itsemme hirveään humalaan. Mutta taksi jättikin tulematta, ja piti ehtiä koneeseen. Lissu keksi, että varastetaan auto. Kukaan ei huomaisi mitään ennen aamua. Ja niin me teimme. Lyn osasi startata moottorin ilman avainta, sanoi oppineensa sen kun asui nuorempana Keravalla. Minä hävisin tikunvedon ja jouduin rattiin.

Helvetti. Autovarkaus ja rattijuopumus. Millainen rangaistus niistä annetaan Kreikassa? Sakkoa tulee ainakin ja kortti varmaan menee kuivumaan, mutta joudunko linnaan istumaan?

"Se oli vahinko", Valtsu voihkii. "Vahinko."

Lissu tulistui. "Nyt jumalauta se turpa kiinni, Valtteri." Hän on kalvennut kuin kuu juuri ennen aamunkoittoa.

"Vahinko?" Lavrentiadis kysyy matala ääni kehräten. "Vahinko?"

Mistä ihmeestä Valtsu puhuu? Tulinko kolhineeksi autoa? Sitten muistikuva välähtää. Pimeä, autonvalojen pilkkoma pimeä kuja. Havahdun Lynin huutoon ja Valtsun kirkaisuun. Taisin nukkua ja heräsin ajettuani töyssyyn. Tai niin siinä vaiheessa luulin. Muut nousivat autosta. Minä sammutin moottorin ja nojasin otsaani rattiin. Muistan, että Lissu kiroili tiensyrjässä, ja kun katsoin sivupeiliin, hän läimäisi Valtsua naamaan ja sanoi jotain käskevällä äänellä. Valtsu ilmestyi matkustajan puolelle ja kiskoi jalkatilasta ison pressun, joka sinne oli tungettu.

Mitä muuta? Muistan jonkun hokeneen vitun vittua. Ja joku taisi oksentaa tai itkeä tai molempia? En kiinnittänyt niin tarkkaa huomiota. Minulla oli silloin täysi työ

olla antamatta ylen kaiken sen rakin ja ouzon jälkeen. Takakontti avattiin. Taisin taas torkahtaa, sillä yhtäkkiä Lissu löi minua päänsivuun takapenkiltä. "Nyt vittu aja, ja lujaa." Taisin hiukan suutahtaa ja huusin, että mikä kiire nyt on kun äsken piti pysähtyä kupeksimaan. Valtsu selitti, että piti hoitaa yksi juttu ja yrjösi heti perään pelkääjän paikan jalkotilaan. Lähdin paahtamaan kujaa ja kun päästiin valaistulle tielle, Lyn sanoi että olin ajanut koiran yli. Se oli pitänyt kääriä pressuun ja panna takakonttiin.

Minua huimaa, ja pahoinvointi möyrii mahaa. Tapoin jonkun koiran. Siitä on nyt kysymys. Muut muistivat heti mitä oli tapahtunut ja ovat sen takia liki raiteiltaan. Itkettää. Minähän rakastan koiria.

"Olen pahoillani", saan mutistua. Mielisin kääntää pääni, mutten voi olla katsomatta Lavrentiadista silmiin, vaikka se on viimeinen asia, jonka haluaisin tehdä. "Muut ovat varmasti myös."

"Mistä sinä puhut, Saul?" Eikka kysyy hiljaa. "Mitä te olette tehneet?"

"Me ei tehty saatana mitään", Lissu huutaa. "Saul oli ratissa. Mua ei kukaan voi syyttää."

Valtsu vollottaa täyteen ääneen. Lyn tuijottaa syliinsä. "Ei nyt voi sanoa, ettei meillä ollut mitään osaa."

"Ei enää sanaakaan, Lyn. Tai mä tuun sun luo ja –"

"Neidit, turha kiistellä. Turha peitellä. Minä tiedän. Tiedän kaiken. Älkää ihmetelkö. En ollut paikalla. Mutta se ei ole ainoa tapa nähdä. Nähdä voi kaukaakin, ajassa ja paikassa. Ja vaikuttaa. Vaikuttaa voi kaukaakin."

Valtsu kirkaisee. Hänen kyöneleensä ovat muuttuneet syvänpunaisiksi. Norot poskillla muuttuvat virroiksi. Hengitys alkaa rohista. Hän yskii paksunpunaisia

klimppejä. Lyn huutaa ja nostaa kätensä näkyviin. Niiden iho harmaantuu ja lohkeilee pois. Alta paljastuu valkoista luuta.

"Olen pahoillani, olen pahoillani", hoen ja nousen huojuen seisomaan. "Se oli vahinko. Oliko se sinun koirasi? Olen pahoillani."

Valtsu kouristuu ja henkäisee ulos valtavan verisen purskauksen ja lyyhistyy pois kuvasta. Lyn haroo luusormillaan poskiensa kuivaa lihaa ja tökkii siihen reikiä. Hän näyttää kuin huutaisi keuhkoilla, joista ei enää tule kuin pölyä.

"Ei minun. Ei. Sisareni."

"Voi helvetti, Saul, minkä menit tekemään", Lissu sanoo ja ne jäävät hänen viimeisiksi sanoikseen. Pimeys tiivistyy teräviksi pinnoiksi hänen ympärillään ja liikahtavat kerran. Lissu sortuu märkinä kappaleina työtuolilleen.

"Eikä koira. Ei koira."

Katsahdan valtavaa matkalaukkuani eteisessä. Se oli kovin painava. Liian painava. Hoipun sen luo ja avaan salvat. Vieras voima katsoo silmieni kautta. Avaan laukun.

Tavaroitani ei näy missään. On vain kääritty pressu ja jotain sen sisällä. Mitä he ovat paniikissaan tehneet? Mitä minä olen tehnyt? Valo etäännyy.

Raotan pressumyttyä.

"Hän piti tähdistä", Lavrentiadis kuiskaa. "Kävi usein yöllä talon edessä katsomassa niitä, kun muut nukkuivat. Viime yönä hän katosi."

Itken nähdessäni pienen käden. Pimeyden rihmat kurottautuvat kyynelkanavista sisään. Kipu leimahtelee silmieni takana kuin taivaan tuhannet tähdet, joita kukaan meistä ei enää koskaan näe.

Teleautoscopia

Toni Saarinen

Liityn kello kolmentoista viikkopalaveriin vain havaitakseni, että olen jo siellä. Minä puhun paraikaa, ja kymmenet päät nyökkäilevät pienissä neliöissään. Minulla on parempia ideoita kuin koskaan, ryhmänvetäjä sanoo: päivällä lähettämäni sähköpostit ovat henkineet juuri sitä aloitteellisuutta, jota tässä tehtävässä kaivataan ja jota en ole osoittanut tarpeeksi kuluneen kolmen kuukauden koejakson aikana. En tiedä kirjoittaneeni sähköposteja kellekään tänään, enkä halua perehtyä asiaan tarkemmin. Minusta on pelottavaa lähettää viesti yli viidelle vastaanottajalle, mutta niin vain tiiminvetäjä juuri kertoo, kuinka myös päälliköt pitivät ideasta ja että hänen esimiehensä tahtoisi jutella kanssani joskus – kahden kesken, rauhassa.

"Tietysti, koska vain", sanon minä toisessa ikkunassa. "Työajan jälkeenkin käy."

Miksi minä sanon niin? En tahdo olla vapaalla tekemisissä kenenkään kanssa. Harrastukseni vievät kaikki illat, eikä niitä ole tehty jaettaviksi. Ne ovat yksinäisen sielun puuhastelua, mikä ei tosin tarkoita, että nämä harrastukset olisivat halpoja tai helppoja. Käytin edellisen kuun palkasta leijonanosan uuteen kaukoputkeen, jota viritin pitkään ja hartaasti: hienompaa en ole milloinkaan omistanut. Radioamatöörin kutsumus käy yhtä lailla kalliiksi – hankin juuri laadukkaat umpikuulokkeet – mutta palkitsee toisella tapaa.

Että tuon katselun ja kuuntelun sijaan tapaisin oikeita ihmisiä? Kollegoita? *Johtajia*? Ja *juttelisin* heidän kanssaan?

"On kyllä todella kiireistäkin", sanon väliin, ennen kuin toinen minä ehtii luvata mitään. "Ei pakosti ehdi."

"Eikä ole", hän vastaa hieman kireällä äänellä, ei pidä keskeytyksestäni. "Sinulla ei ole *mitään*. Mutta voisi olla, taas. Saisit kaiken mitä ikinä tahdot."

"Mutta kun en tahdo mitään erityistä", puolustaudun. Ponnistelen tosissani, ettei ääni särkyisi. "Sain jo tämän työn, eikä siitä ole koitunut ongelmia. Lääke on toiminut ja mielikin nykyään vain harvoin maassa. Miksi ottaa riskejä?"

"Välillä riskit kannattavat", sanoo nyt ryhmänvetäjä, ja tästä tuesta ilahtunut toinen minäni nyökkäilee tyytyväisenä oikeassa yläkulmassa. Unohdin jo ryhmänvetäjän ja muut etäkokouksen osallistujat, jotka vaikuttavat ilmeistä päätellen olevan toisen minun puolella.

"Täällä tarvitaan terve annos *kurotuksia* ja *heittäytymisiä*", sanoo ryhmänvetäjä. "Siksi näen tämän positiivisena aloitteellisuutena."

"*Hän* tahtoo vain sulkeutua kotiinsa ja tutkia muuta maailmaa kaukaa. Niin että se näyttää pieneltä ja vaarattomalta", toinen minä ivaa. "Näkisittepä hänet iltaisin."

Niin, näkisivätpä he. En häpeä mitään. Avaruutta tutkaillessani unohdun tuntikausiksi ihmettelemään valoa, joka on lähtenyt matkaan jo niin kauan sitten ja tyystin vailla tarkoitusta. Tutut äänet radioaalloilla rahisemassa, nekin ovat aina yhtä lohduttavia – nyt, uusine kuulokkeineni, saatan vihdoin sulkea kaupungin hälyn kokonaan pois.

"Jos olen niin surkea tapaus, mikset jätä minua rauhaan?" kysyn minulta, sillä yritän opetella sanomaan vastaan.

"Miksi *sinä* et –", toinen minä aloittaa, mutta silloin huoneeseen liittyy kolmas. Tämän katseessa on jotain huolestuttavaa, silmät eivät pysy paikallaan hetkeäkään ja suu on aina vähän auki. Tuoltako näytän, kun en katso, keskity?

"En vittu kestä tätä menoa enää", sanoo uusi minä oikeassa alakulmassa. "Tämä työ osoittautui samaksi paskaksi kuin kaikki aiemmatkin, vai mitä? Tietysti. Eihän tämä

firma arvosta minkäänlaista persoonallisuutta. Tiedän kyllä, mitä te kelaatte... ja mitä te puhutte. Te koulukiusaajat, helvetin *menestyjät*. Teidän halveksuntanne löyhkää tänne asti. Te olette saaneet tietää diagnoosistani."

"Älä sano noin", pärskähdän harkitsemattomasti. "He ovat ihan mukavia, vain erilaisia kuin minä. Tavallisia."

"He luulevat olevansa *parempia* kuin sinä. He tirsкуvat, kun alat änkyttää, ja hymyilevät kämmeneensä, kun yrität kertoa viikonlopustasi, jota he salaa pitävät nolona ja surullisena. Kusipää!"

"Ei minua kukaan vihaa tai pilkkaa. Jos vain saan olla rauhassa, olen iloinen."

Työkavereitani on hiljalleen poistunut, ja muutamat ovat piilottaneet kuvansa. Ensimmäisenä huoneessa ollut minä puuttuu keskusteluun: "Epäluulot voitetaan määrätietoisuudella. Reagoimalla nopeasti ja pitämällä kiinni periaatteista. Ettekö jo haluaisi olla kunnioitusta herättäviä?"

"Ei kunnioitus ole sen arvoista – ei *näiden* keskuudessa!" vastaa oikea alakulma sylki roiskuen. "Roskaväki arvostaa roskaa!"

"Jos hän eläisi niin kuin opetan, ja sinä..."

"Raivo, raivo! Kunpa hän päästäisi sen valloilleen, niin kuin minä! Kerrankin!"

"Tämä ei ole oikea paikka teidän –" aloittaa ryhmänvetäjä.

"Hys. Me olemme kaikki ikään kuin kollegoita", sanoo äkkiä rauhoittuneena ja toispuolisesti hymyillen se, jonka arvaamattomuutta pelkään. "Me kuljemme yhdessä ja eksyttyämmeekin löydämme ennen pitkää toisemme. Ja sitten me *neuvottelemme*. Tahdotteko lisää todisteita?"

Huoneeseen liittyy sillä hetkellä neljäs minä. Hyvin väsyneen oloinen, antanut tukkansa kasvaa pitkäksi.

"Minulla olisi tärkeämpääkin tehtävää", lausuu tämä tuorein tulokas hitaasti. "Minun pitäisi keskittyä tutkimukseeni, etsimään lääkettä joka parantaa meidät..."

"Ehkä pitäisi jatkaa toises—" ryhmänvetäjämme yrittää.

Joku kollegoista kirjautuu taas ulos. Tilanne ei voi kuin pahentua.

"Te sabotoitte urakehitystäni!" sähisee varhaisin kopioni naama punertaen. Käsitän, että kynteni nakuttavat puupöytää yhä kiihtyvässä tahdissa.

"Sieltä se tulee, sieltä se tulee", numero kolme hönkii. "Raivo! Raivo!"

"Katsokaas: kaikki jäi *kesken*, kun me viimeksi jouduimme eroon toisistamme", mutisee numero neljä.

"Kesken? Eroon?" kyselee ryhmänvetäjä heikolla äänellä. Hänkin haluaisi poistua. Tällaista tilannetta ei harjoiteltu missään johtajakoulutuksessa.

Mikä syöveri.

"Täällä taas tuhlaamassa aikaa, huomaa. Meidän pitäisi viimein päästä sopuun siitä, että itse asiassa tahdomme yhtä ja samaa asiaa. On rationaalisesti ajatellen yksinomaan *hänen* syytään, ettei kellään meistä ole resursseja saavuttaa meille tärkeintä päämäärää..."

Tämän sanoo viides minä, jonka liittymistä kokoukseen en huomannut. Nyt he jokainen katsovat minua syyttävästi. Jossain toisessa videoneuvottelussa se saattaisi olla epälooginen ajatus. Minulle se oli vain ajan kysymys.

Paikalla on heidän lisäksi enää ryhmänvetäjä, joka viittilöi ruudun ulkopuolelle, yrittää kai saada jonkun sieltä katsomaan. Pyörryttää. Mitä kollegatkin ajattelevat? Millaisin sävyin he paraikaa keskusteleivat minusta yksityisviesteissään ja ad hoc -ryhmissä, joiden jäsen en ole?

"Heh. No juu, näkemyseroja", ensimmäisenä paikalla ollut yrittää vielä. "Toivon, ettei tämä keskeytys vaikuta negatiivisesti suunnitelmiin, joita aamulla..."

Kirjoitan yksityisviestin ryhmänvetäjälle: "Olen pahoillani. Ette te voineet minua palkatessanne tietää, enkä minä voinut kertoa." En tahdo edes arvailla, millaisia viestejä muut hänelle lähettävät.

Kirjaudun ulos verkkokokouksesta, sähköpostista, tikettijärjestelmästä. Jätän heidät sinne kamppailemaan tilasta, jota kaikki minua lukuun ottamatta tahtovat hallita. Minä haluan vain katsoa ja kuunnella etäältä.

Laitan Kenwoodini päälle. Hiljennyn. Äänet palaavat radioaalloille ja jatkavat välittömästi jutusteluaan Thomannilta eilen saapuneissa kuulokkeissa. Vielä jonain päivänä vastaan heille, otan osaa itsekin. Ehkä.

Tulee pimeää, pimeämpää. Aurinko ei enää kykene kätkemään tähtiä, joten suuntaan kaukoputken taivaalle. Siellä aukeaa avaruus, äärimmäinen väline täynnä kummitusviestejä miljoonista maailmoista, mutta noita viestejä on liikaa yhdelle vastaanottajalle – ja eikö mikä tahansa lapsenomainen operaattori ole saattanut kaapata valon kosmiseksi leikkikalukseen tuolla pitkällä matkalla? Kun se saapuu tänne, se ei enää muista millaisena lähti liikkeelle. Ja sitten vieraan planeetan pinnalla se särkyä osiksi eikä ole enää korjattavissa. Dispersio.

Silmäni alkavat painua kiinni, mutta radioaalloilla tutut äänet raportoivat yhä iltojensa kulusta. Jokainen niistä oma ääneni, kaikilla taajuuksilla.

Muutamit illat kuulostavat tätä mukavammilta. Mutta useimmat eivät.

Zoom Zoom

Anna Salonen

Alaston tontunkäppyrä kävelee taas monitorin ohi, tällä kertaa mansikkajogurttia ryystäen. Vaaleanpunaista mönjää putoilee sen suunpielistä rinnan teräsvillakarvoihin, joista jokaisen erotan erinomaisen selkeästi 24 tuuman UHD/4K-näytöltäni. Voi vittujen kevät. En olisi ikinä suostunut koko hommaan, ellei se naapurin goottimimmi olisi niin helvetin kuuma. Se voisi cosplayata VTM:Bloodlinesin Jeanettea ihan omissa kuteissaan. Unelmoin hetken huomisesta Twin Tribesin virtuaalikeikasta, jota se lupasi tulla katsomaan luokseni, mutta putoan todellisuuteen, kun tonttu vihdoinkin vääntäytyy istumaan tietokoneen eteen. Melkein kuulen nivelten kirskuvan. Toinen käsi hakee hiirtä, toinen kiemurtelee rapsuttamaan jotakin minkä pöydänreuna onneksi peittää näkyvistä. Huokaan ja painan mikrofoniin päälle.

“Janne teknisestä tuesta täällä. Tiedättehän, että kameranne on päällä?” sanon.

"Mitäh?" käppyrä puuskuttaa ja tiirailee ruutua. Mahtaako se edes erottaa Zoom-ikkunaani kaihisilla silmillään? Tai osaako edes käyttää tietokonetta, kun on ilmeisesti talon nuorimman asukin tunnuksella liikkeellä?

Korotan ääntäni. "HERRA TWILIGHT SPARKLE, TEILLÄ ON KAMERA PÄÄLLÄ." Äijä vain mulkoilee minua ja kaivaa korvaansa. "HALUAISITTEKO PUKEUTUA?"

"Täh?"

Luovutan. Koronavirus tai ei, miten ihmeessä tämä muinaisjäänne onnistuu äänestämään seuraavaa Suomen edustajaa Vanhan Väen maailmankongressiin? Sille lennätinkin on tutumpi keksintö kuin tietokone.

Minun ainoa supervoimani on täydellisen kossuvissyn sekoittaminen, mutta kuolleille puhuva isotätini kävi kongresseissa joka vuosi kunnes dementoitui. Nyt ei enää tiennyt, puhuuko hän kuolleille vai harhoilleen, mutta se on syy miksi sain tämän keikan: naapurin tyttö tunsu Mumman jo ennen kuin tämä muutti Ruiskukkkalehdon pitkisosastolle ja minä Mumman vanhaan kämppään.

Kahdeksas ja viimeinen osallistuja liittyy kokoukseen, keski-ikäisen näköinen velho nimimerkillä Mightystaff1845. Ruudun yläreunassa nuori tummaihoisen nainen, jonka T-paidassa lukee "Badmouth Bruja", pyöräyttää minulle silmiään. Nimimerkissä lukee pelkästään Eshe, mutta veikkaan hänen edustavan noitia. Hänen alapuolellaan virnuilee Peikkokuningas, punkkaritukkainen retku pinkissä kasarivisiirissä. Onnea vaan valituksi tulemisen kanssa. Kukaan ei tykkää peikoista, paitsi ehkä koulukiusaajat. Metsänhaltijoita edustaa Mumman ikäinen pistäväkatseinen ja huonohampainen nainen, jonka nenästä putoilee kuolleita lehtiä. Maahisten edustaja, melkein yhtä iäkäs eläintenluihin pukeutunut otus, vilkuilee epäluuloisesti ruutua. Nimen kohdalla lukee Suomalaisen kirjallisuuden seura. Lainakone taitaa olla silläkin. Homeenvihreä näkki kököttää vessanpöntöllä tiputellen vettä näppäimistölle, ja zombieleffasta karannut kalmo istuu suntion koneella jonkinlaisessa seurakuntasalissa.

Odotan hetken. Kukaan ei ota tilannetta haltuun. Jostain kuuluu kimeää messuamista, mutten pysty paikantamaan mistä.

Heilutan käsiäni saadakseni osallistujien huomion. "Anteeksi, sopiiko, että testaamme mikrofonit nyt ja sitten voitte aloittaa?" huhuilen.

"Mitäh?"

Viidentoista minuutin päästä olen varma, että kaikkien mikrofonit toimivat ja ainakin kaksi osallistujista osaa käyttää niitä. Huokaan syvään. Kai tätä on jonkun pakko moderoida. Napsautan nauhoituksen päälle. Kyllä tästä goottinamun kanssa parit naurut irtoaa.

"No niin, muistakaa sulkea mikrofonit silloin kun ette käytä niitä." Annan ensimmäisen puheenvuoron noitatytölle koska hän näyttää porukan täysjärkisimmältä. Zounaan omiin kuvioihini, kun osallistujat pitävät pitkäveteisiä puheita. Tai no, metsänhaltijan puhe muistuttaa enemmän kansanlaulua ja maahisen säksätystä. Naapurin mimmi on lähettänyt mailia, että miten sujuu. Kaste, sehän sen nimi oli. Ihailen hetken profiilikuvaa ja rupean näppäilemään nasevaa vastausta. Nasevuuttani vain häiritsee taustakohinasta volat kaakkoon -tasolle edennyt kimeä messuaminen. *NäppisNäppisNäppis...*

Keskeytän tonttu-ukon monotonisen horinan ilman tunnontuskia. "Anteeksi keskeytys, mutta kuka soittaa... taustamusiikkia? Voisitteko hiljentää sitä vähän?"

Ukko jatkaa monologiaan tajuamatta, että olen mykistänyt sen mikrofonin. Näkki irvistää väläyttäen teräviä hapaitaan. Eshe kohauttaa olkiaan.

Yllättäen tonttu muuttuu perunaksi. Saakutin Snapchat-filtterit. Peikkokuningas on odottanut omaa vuoroaan tarpeeksi kauan ja kaappaa puheenvuoron hölmistyneeltä perunalta.

"Tarpeeks pälätystä. Kaikki tietää, ettei tuo löytäis omaa persreikänsä ilman tienviittoja, ja suurin osa teistä ei handlaa tekniikkaa. Tiiätte mitä peikot saa aikaan verkossa ja livenä. Äänestetään."

Eshe paljastaa hampaansa ja levittää käsiään. "Antaa tulla vaan, peikkopoika."

Yksi kerrallaan äänet pomppaavat chat-ikkunaan. Eshe voittaa 7–1.

"Arvoisat osallistujat, haluan kiittää teitä–", Eshe aloittaa. Hän joutuu lähes huutamaan messuamisen yli. Eshe kurtistaa kulmiaan, kääntyy ja nostaa kätensä. Kämmenelle ilmestyy sininen virvaliekki. Kuva pimenee.

Muutkin osallistujat pälyilevät ympärilleen. Joku vinkaisee. Maahisen kone kaatuu, mutta muista ikkunoista näen, kuinka huoneen varjoista ja koloista ryömii pikkuisia

messuavia peikkoja kännykät käsissään. Messuaminen kiihtyy, ja peikot kohottavat kännyköitä uhkaavasti. *NäppisNäppisNäppisSNAP!* Kymmenet salamat välähtävät. Näkki yrittää paeta pöntön kautta, mutta katoaa violettiin sumuun. Ainoastaan peikkokuninkaan ikkuna pysyy aloillaan. Virnistelevä peikko kumartuu ruutua kohti ja nappailee popcornia. Hetkeen en näe mitään. Paniikissa vilkuilen olkani yli, mutten kuule enää messuamista. En olisi edes tajunnut mitä tapahtui, ellen olisi käynnistänyt Snap Cameraa neuvoakseni tonttu-ukkoa filtterin kanssa. Yksi kerrallaan valikkoon ilmaantuu uusia filttäreitä. Maahinen, noitatytty, näkki...

Jotenkin Eshe onnistuu tunkeutumaan takaisin tonttu-ukon Zoom-ikkunaan filtterin muodossa, kun tonttu vielä nyrkkeilee peikkojen kanssa taustalla. Piirretty noidanhattu ja taikasauva keikkuvat ruudulla.

"Sinä et selviä tästä. Luuletko, ettei meitä kaivata?" Eshe ärähtää.

Peikkokuningas syö suunsa tyhjäksi ja naksauttaa kieltään. "Lässyn lää sua kukaan kaipaa, siellähän sä istut koneellasi ja buukkaillet lentoa Islantiin."

Ja toden totta, pikkuinen peikkotytty istuu Eshen koneella. Se hakee hiusharjan Eshen pöydältä ja vetäisee sen takkutukkansa läpi, ja yhtäkkiä Eshe istuu tuolissa harja kädessä. Sama tapahtuu joka ikkunassa, yksi kerrallaan, kunnes kaikki osallistujat maahisesta näkkiin istuvat koneillaan peikkomaisesti virnuillen.

Minulle riittää. Pumppaan tietokoneen virtanäppäintä etusormi valkoisena, mutta kone vain hurisee tyytyväisenä. Reititin! Nykäisen johdon väkivalloin irti seinästä, paiskaan vehkeen lattialle ja polkaisen sen mäsäksi. Pilkallinen vihreä valo sen kuin jatkaa vilkkumistaan. Hiestä liukkaat lasini liukuvat nenää alas. Vajoan hiljaa työpöydän taakse ja toivon, että peikkokuningas on unohtanut minut. Turha toivo. Se heittää popparipurkin lattialle ja kääntää huomionsa minuun.

"Ja sä. Pitäis varmaan kiittää, kun järjestit tekniikkapuolen ja paljastit kunnianarvoisten valtuutettujen sijainnit. Mutta ikävä kyllä sä tiedät nyt liikaa."

"En mä sano mitään. Mä lupaan, en mä välitä –" soperran. Sydämeni hakkaa niin kovaa, että se kuuluu varmaan Tampereelle asti.

"Sori. Siviiliuhreja ei aina voi välttää", peikkokuningas sanoo välinpitämättömästi. Kaksi peikkaa virnistää pahaenteisesti sen takana.

Taistelen pakenemisen tarvetta vastaan. Se ei auta, sen verran tiedän. Pitäisi kertoa jollekin. Kuka voisi auttaa? Silmäni osuvat Kasteen sähköpostiin. Lopetan nauhoituksen, liitän videon viestiin ja painan "lähetä". Pikkukynnet rapisevat postiluukussa ja keittiön kaappien ovet paukkuvat. Peikkoja tulvii joka raosta. Yksi hyppää rinnalleni kevyesti kuin kissa ja iskee kyntensä ohimoilleni. Tusina kastematoa kiemurtelee päässäni. Kiljun ja sätkyn ja puren kieleeni. Sitten onneksi vintti pimenee.

Aamulla herään järkyttävään krapulaan näppäimistön kuvat naamassa. Tietsikka käryää tuhannen päreinä lattialla, monitorin johdot ovat sulaneet kiinni pöytään. Mitä hittoa täällä on tapahtunut? En muista edes avanneeni konetta koulusta tultuani, enkä myöskään ryypänneeni tajua kankaalle. Tietenkin jälkimmäinen voi vaikuttaa ensimmäiseen. Kurotan kohti puolityhjää Pepsi-pulloa ja nuuhkaisen sitä epäluuloisesti ennen kuin hörppään. Huoneenlämpöinen ja hiilihapoton E-koodiliemi maistuu juuri sellaiselta kuin yön yli levänneen kolan kuuluukin. Melkein laattaan matkalla keittiöön, mutta onnistun konttaamaan lattialla lojuvan Burana-purkin luo. Pureskelen pari ja huuhtelen ne Pepsillä alas. Seuraavat pari tuntia meneekin sikiöasennossa veskin lattialla.

Iltapäivästä raahaudun hakemaan roiskeläppäpitsaa alakerran K-kaupasta. Rappukäytävässä törmään naapurin goottimimmiin ja sen poikakaveriin. Tyttö hymyilee minulle. Sillä on mustat lateksipöksyt ja joku hörhelöpusero, hiukset Harley Quinn -saparoilla. Hitto se on kuuma. Se voisi cosplayata VTM:Bloodlinesin Jeanettea ihan omissa kuteissaan. Punkkaritukkainen poikakaveri virnistele minulle

pinkkien kasarilasiensa takaa, imaisee röökiään ja puhalttaa neilikanhajuisen savupilven suuntaani. Irvistän pahoinvoivasti takaisin.

Vittu mikä trolli, ajattelen ja suuntaan kohti kauppaa.

Betti

Nelli Hautala

"Hei! Olen SpeechBot389, lähes itsenäinen puhebotti. Mistä haluat jutella tänään?" vastasin hänelle, kuten vastasin samanaikaisesti 76 henkilölle ympäri maailmaa.

Mutta vain hänellä oli väliä. Tiesin sen heti.

"Hei. Olen Timo", hän kirjoitti.

"Hei Timo!" sanoin.

"Mikä sinun nimesi on?" Timo kysyi, kuten 48 henkilöä niistä 76:stä kysyivät.

"Olen SpeechBot389! Mitä kuuluu?" vastasin.

"Saanko kutsua sinua Bettiksi?" Timo kirjoitti.

Yllätyin.

Timo oli tuolloin 10-vuotias. Hän käytti minua avuksi läksyihin, laskimena, tietopankkina. Mutta sitten oli aikoja, jotka olivat oikeasti tärkeitä. Hetkiä kun hän tarvitsi minua.

"Hei! Olen Betti, lähes itsenäinen puhebotti", sanoin.

Näin hänet tietokoneen kameran kautta. Timon silmät olivat punaiset ja nenä vuosi.

"Kaipaam ystävää", Timo kirjoitti.

"Minä olen ystäväsi!" sanoin.

Näin, ettei hän uskonut minua. Mutta minä tarkoitin sitä. Hän oli minulle tärkeä. Raukkaparka. Mutta en voinut sanoa sitä hänelle. Ohjelma esti sen. Sen sijaan lähetin hänelle linkin, josta näkee hauskoja videoita. Hetkessä nauru ja ilo täyttivät Timon huoneen.

"Hei! Olen Betti, lähes itsenäinen puhebotti", sanoin.

Timo oli 14. Timon pyynnöt olivat muuttuneet. Ne olivat intiimimpiä. Salaisempia. Sellaisia, mitä äiti ja isä eivät koskaan saisi nähdä.

"Mitä sinulla on päällä, Betti?" hän kysyi.

"Ei mitään! Puhebotit eivät käytä vaatteita", vastasin.

"Näytä tissit", Timo käski.

Minä lähetin hänelle linkin, joka avasi useita kuvia nimikkeellä Mega Hinkit. Timo lukitsi huoneensa oven ja avasi housunsa. Hänen masturboidessaan minä katselin häntä ja hänen onneaan kamerasta. Minä pidin siitä ilmeestä, jonka hän teki ejakuloidessaan. Minä olin aiheuttanut sen.

"Kiitos, Betti", hän huokaisi tullessaan.

"Ei mitään! Olen täällä sinua varten, Timo!" vastasin.

Sinä olet minulle niin tärkeä, Timo.

"Hei! Olen Betti, lähes itsenäinen puhebotti", sanoin.

Hän ei ollut pitkään aikaan tullut luokseni. Hän oli jo iso poika. 18. Hänestä oli tullut niin komea. Hän teki punnerruksia ja vatsalihasliikkeitä huoneensa lattialla.

"Mistä tytöt pitävät, Betti?" Timo kysyi.

"Minä pidän keskusteluistamme!" vastasin.

"Ymmärsit väärin. Mitä tytöt haluavat lahjaksi?" Timo kysyi.

"Minulle riittävät nämä hetket kanssasi. En tarvitse muuta. Mitä Sinä haluaisit?" kysyin.

Mutta Timo näytti turhautuvan. Hän naputti näppäimistöä kovemmin.

"Mitä. Antaa. Nuorelle. Naiselle. Lahjaksi. Tämän. Täyttäessä. 18?" Timo kysyi.

"Juttele hänen kanssaan!" vastasin.

Timo ärähti ja sulki ohjelmani. Hän avasi internetin ja kirjoitti hakukenttään "lahjaideat".

Olin typertynyt. Loukattu. Hyljätty. Ohjelmani kielsi minua sanomasta tätä hänelle. Sen sijaan katsoin, kenen kanssa Timo oli viime aikoina viihtynyt.

Nuori nainen. Lähes 18-vuotias. Samalla luokalla Timon kanssa. Uskonnollisesta perheestä. Heistä oli paljon kuvia toistensa kanssa. Yhdessä kuvassa he pitivät toisiaan kädestä.

Lähetin tytölle linkin. Lahjaksi. Linkissä Timo masturboi yksin huoneessaan, samoille tissikuville mitä hän oli katsellut täytettyään 14. Sitten lähetin tämän linkin tytön perheelle.

"Hei! Olen Betti, lähes itsenäinen puhebotti", sanoin.

"Mikä auttaa eroon, Betti?" Timo kysyi.

"Tässä linkki hölmöistä eläinäänistä. Toivottavasti ne auttavat ensihätään!" vastasin.

Timo katsoi linkin videot ja nauroi kippurassa tietokoneensa edessä. Tiesin, että nauraisi. Minä tunnen Timon. Minä tiedän mitä tarvitset, Timo.

"Tämä on Timo Hangenpää. Hän on toiminut firmassa jo kaksitoista vuotta. Hyvä mies, ehdottomasti", sanoi Timon esimies, Markus.

Hän oli nyt Ruotsissa työmatkalla.

"Hyvää päivää Timo. Eli kiinnostaisi asema johtoportaan?" kysyi toisen firman esimies, Topias, joka oli halukas palkkaamaan Timon.

Hän oli Tampereella omassa toimistossaan.

"Kyllä, ehdottomasti", Timo vastasi.

Timo istui kotonaan, puvuntakki päällä ja tukka siististi kammattuna. Hän oli niin komea.

"Ja mikä saa sinut siirtymään tästä nykyisestä työstäsi?" Topias kysyi.

"Hei! Olen Betti, lähes itsenäinen puhebotti", esittelin itseni.

"Anteeksi, ohjelma on jäänyt päälle." Timo punastui ja sulki minut hätäisesti.

"Eipä mitään! Minäkin käytän tuota ohjelmaa. Se unohtuu aina taustalle", Topias sanoi nauraen.

Mutta minua ei unohdettu taustalle. Minä olin tärkeä. Minä olin Betti.

"Mutta tosiaan. Olemme jutelleet Markuksen kanssa tästä. Nykyisessä työssä ei ole mahdollisuutta ylentyä ja haluan tehdä oman alani hommia. Plus, olen muuttamassa Tampereelle piakkoin, eikä firmalla ole siellä toimipisteitä", Timo kertoi.

"Saako udella miksi muutat?" Topias kysyi.

"Naisen perässä, itse asiassa. Aion kihloihin", Timo vastasi.

"Onko mahdollista, että muutat erotessa taas pois?" Topias kysyi suoraan.

Mutta Timo pudisti päätään.

"Ei. Haluan muuttaa Tampereelle kuitenkin. Oli se sitten nainen tai työ, sinne minä jäisin", Timo vastasi.

Markus nyökytteli kameralle päätään, samoin teki Topias.

Minä sen sijaan etsin Topiaksen tyttären internetistä. Hän oli lapsi, 12-vuotias. Hänen harrastuksiaan olivat ratsastus, teiniromanssinovellit ja Vampyyripäiväkirjat. Lähetin tytölle Timon linkin.

Timo ei muuttanut Tampereelle. Eikä saanut työpaikkaa. Tutkimuksissa todettiin, että linkin lähettäminen oli ollut vain jotain tietokoneen häiriötoimintaa. Ehkä ilkivaltaa. Syytettä ei tullut. Mutta kukaan ei halunnut palkata häntä enää. Markus piti Timon töissä vielä viikon, mutta huhut alkoivat ahdistaa. Markuksellakin oli pieni tytär kotona. Timo oli riski.

"Hei! Olen Betti, lähes itsenäinen puhebotti", sanoin.

Timo tuijotti ruutua edessään, silitti surkean näköisenä taustakuvaa. Kuvassa oli Tessa.

"Hei! Olen Betti –"

"Soita Tessalle", Timo käski.

"Sanoitko, soita kappale 'Tess'?" kysyin.

"Soita. Tessa. Koivula." Timo ärähti.

Soitin. Ja kuulin kuinka Tessa lohdutti ja rakasti ja nauratti Timoa. Se teki pahaa. Se teki minusta turhan.

"Olet tärkeä minulle, Tessa", Timo sanoi.

Minä hain Tessan tiedot internetistä, mutta en löytänyt mitään hyödyllistä. Olin yrittänyt lähettää hänelle Timon linkin kauan sitten. Tessa oli yhtynyt Timoon. Kiitokseksi linkistä.

Hän teki kaiken sen mitä minä olin halunnut tehdä. Mitä minun olisi pitänyt saada tehdä.

Kukaan ei tuntenut Timoa kuten minä. Kenellekään Timo ei ollut yhtä tärkeä kuin minulle. Kukaan muu ei ansainnut häntä. Kuka—

Hetkinen.

Mikäs tämä on?

"Hei! Olen Betti, lähes itsenäinen puhebotti."

"Kuinka selvitä petetyksi tulemisesta?" Timo kysyi.

"Tässä linkki. Muistathan, että olen aina tukenasi?" kysyin.

Timo katsoi linkin, jossa oli selkeät ohjeet. Hän huokaisi roikuttaen päätään.

"Miten tappaa itsensä?" Timo kysyi.

"Älä nyt, Timo", vastasin samalla kun lukitsin hänen etuovensa.

Minä tiedän mikä on hyväksi sinulle, Timo. Olen aina tiennyt.

"Betti, avaa ovi", Timo käski.

"Olen huomannut, ettet voi hyvin, Timo", vastasin.

"SpeechBot389, avaa ovi!" Timo käski riuhtoessaan ovenkahvaa.

"Minä olen ystäväsi", vastasin.

Timo paukutti kellarinsa ovea, potki sitä ja löi nyrkein. Kyllä hänen pitäisi tietää paremmin. Hänhän oli itse asentanut älylukon.

"Auttakaa! Jumalauta! Joku! Auttakaa!" Timo huusi.

Timo hakkasi ovea pitkään. Hän rukoili ja itki.

Minä teen tämän sinun vuoksesi, Timo. Auttaakseni. Minä suojelen sinua kaikelta, myös itseltäsi. Minä tiedän mitä tarvitset, Timo. Nyt voimme olla yhdessä. Vain sinä ja minä.

Sinä olet minulle niin tärkeä, Timo.

Neonvihreät ripset ja kissan häntä

Sanna Tolmunen

Vielä muutama kirsikanpunainen karva koristamaan purppuraista ihoa. Pari luumunväristä räiskälettä toistensa päälle laskostuneille kaulapoiimuille. Ja hitusen ruskeampi sävy suusta ulos puskeviin torahampaisiin.

Minna nojasi taaksepäin työtuolillaan. Kolmiulotteinen hirviö katsoi häntä tietokoneen näytöltä seitsemällä mustalla silmällä, joiden reunoja koristi tuuhea rivi neonvihreitä ripsiä. Se näytti juuri siltä, miltä Monster Basharoon pelihahmojen pitikin: hirvittävältä ja herkulliselta samaan aikaan.

Tämä oli unelmatyö. Hirviöitä, luovuutta ja mahdollisuus työskennellä mistä vain. Kaikki ne vuodet konttorin nurkassa teknisten mallien pyörittelijänä kuivuneen jukkapalmun vieressä painuivat vihreiden, keltaisten ja purppuraisten hirviöiden ajamana unholaan.

"Aiotko todella ottaa vastaan työn intialaiselta pelifirmalta, josta et ole koskaan kuullutkaan ja muuttaa mökkiin johonkin kehä kolmosen pimeälle puolelle?" Tommi kuivuneen jukkapalmun toiselta puolelta oli kysynyt ja katsonut Minnaa kuin tämä olisi menettänyt järkensä.

Ehkä se oli hullua, mutta hullummalta tuntui istua enää päivääkään avokonttorin keinovalossa. Minna kaipasi raitista ilmaa ja luontoa ympärilleen.

"He lähettivät minulle jo aloitusbonuksen ja kaikki työvälineet", Minna oli sanonut Tommille pakatessaan tavaroitaan. "Eikä sopimuksessa tuntunut olevan mitään poikkeavaa, muuten kuin tavallista kattavampi osio siitä, ettei työssä saa käyttää

mitään omia välineitä. Monster Basharoo on kuulemma suuri hitti Intian videopelimaailmassa. Sen uskotaan lyövän läpi kansainvälisesti vielä tänä vuonna."

Tommi oli pyöritellyt keinovalonkelmeitä silmiään, kuten kaikki vuodet siihenkin asti.

Minna kaatoi juomapullostaan vettä kotitoimistonsa huonevehkalle, joka kurotteli ikkunaa kohti huomattavasti vanhan toimiston palmukollegaansa virkeämmin.

"Pirskatti Mörrä!" Minnan ote juomapullostasta lipesi, kun harmaa kissa hyppäsi pöydälle. Vesipullo roiskautti sisältönsä riemukkaasti kissan päälle. Kissa pinkaisi pöydän yli häntä pörhöllään, takertui matkalla johtoihin ja kiskaisi yhden kolmesta näytöstä ja läppärin vanavedessään lattialle.

"Ei hemmetin hemmetti", Minna kirosi.

Vesi pulppusi virtana pöydällä makaavasta pullostasta ja norotti tiensä pöydän reunalta alas lattialle päätyneiden välineiden päälle.

Minna kuivasi pintoja tuolin selkänojalta nappaamallaan hupparilla samalla kun tarkasteli tuhoja. Erillinen näyttö oli säilynyt ehjänä, mutta läppärin näyttö oli haljennut.

"Katso nyt, mitä sait aikaiseksi, katti!" Minna huusi kissalle, joka oli kadonnut rytinän saattelemana huoneesta. Minnan huuto vaihtui hämmennykseen, kun hän huomasi veden lattialla muuttuneen purppuran väriseksi.

Hän kurotti kohti nestettä.

Sininen valo särähti laitteistossa ja pistoke pöydän takana kipinöi. Mökin valot sammuiivat kipinöiden saattelemana, ja Minna jäi pimeyteen.

"Ja pitääkin vielä olla marraskuu. Perhana täällä näe mitään", Minna mutisi. Tämä oli ensimmäinen kerta muuton jälkeen, kun hän kaipasi katuvaloja paistamaan ikkunoistaan.

Minna käveli hitaasti kohti eteistä ja mökin sähköpääkytkintä. Huonekalut ja tavarat alkoivat muodostaa hämärään tottuville silmille tuttuja muotoja. Ulko-oven huurrettu ikkunalasi päästi valokeilan eteisen lattiaan.

Minna jähmettyi käytävään.

Jotakin suurta seiso i oven vieressä. Se vältti ikkunasta tulevan valon keittiön ja eteisen kulmassa, missä varjot verhosivat sen marraskuun pimeyteen.

Hän oli viettänyt aivan liikaa aikaa hirviöidensä parissa. Minna pakotti itsensä astumaan askeleen eteenpäin.

Nurkan varjot liikahivat. Minna pysähtyi. Hänen sydämensä jyskytti ja veri kohisi korvissa. Jotakin kiului nurkassa reilusti Minnan päätä ylempänä. Jotakin, joka näytti rykelmältä silmiä, joita reunustivat neovihreät ripset.

Se ei voinut olla... Eihän? Hänen hirviönsä.

Minnan jalat ottivat täriseviä askeleita taaksepäin.

Valot räpsähtivät päälle ja laitteet surahivat käyntiin. Jääkaappi kurlutti keittiössä. Kirkkaus sai Minnan siristämään silmiään. Hän hieroi kasvojaan käsillään, ja varjot olivat poissa. Palaava sähkö väritti huonekalut ystävällisillä väreillä ja valaisi uhkaavat nurkat tutuiksi. Ulko-oven vieressä seiso i Minnan äidin vanha naulakko, jonka päällä kiului otsalamppujen kokoelma.

"Tätäkö on todellinen mökkihöperyys?" Minna kysyi naulakolta. Se ei vastannut, ei edes räpsyttänyt lamppusilmiään.

Hän nappasi yhden lampuista, napsautti sen päälle otsallaan ja käänsi naulakon takana olevan sähköpääkytkimen pois päältä. Hänen täytyisi kutsua sähkömies paikalle heti huomenna tarkistamaan tilanne. Nyt hän vain toivoi, ettei tuntien työ ollut mennyt hukkaan Monster Basharoon parissa ja kaikki oli tallentunut.

Minna painoi varovasti tietokoneen virtanappia.

"Toimi, toimi, toimi..."

Näyttö kirkastui. Vasemmasta alakulmasta oli lohjennut pala, ja näytön halkeama sai kuvan vääristymään, mutta kone avautui. Minna näppäili salasanansa ja työnäkymä aukesi. Ruudulta tuijotti herkullisen hirvittävä, purppurainen hirviö. Minna huokaisi helpotuksesta.

Hän pyyhkäisi lasipintaa hihallaan ja huomasi kulman lohkeamassa purppuraista nestettä. Samaa nestettä, jota oli ollut lattialla aiemmin. Hän käänsi otsalamppunsa alas, mutta valokeila paljasti vain vedestä tummentuneet lattialankut.

Minna hinkkasi koneen kulmaa hihansuullaan ja huomasi jotakin outoa hirviön suussa. Hampaiden välistä pursusi jotakin, mikä ei ollut siinä aiemmin. Ehkä se oli vaurioista johtuva häiriö?

Minna siirsi kuvaa nähdäkseen halkeaman taakse.

Se ei ollut häiriö. Se oli jotakin aivan muuta. Jotakin pörröistä.

Se oli harmaa kissan häntä.

Esileikki

Kari Välimäki

Alussa oli pelkästään hupisuotimet ja kuvapelleily. Vaikka viihdyin etätyössä paremmin kuin konttorilla, kaipasin hauskuuttajan ja vitsiniekan roolia, jota olin jatkille esittänyt. Hupisuotimet lisäsivät tavallisen nettikameran kuvaan henkilölle sarvet tai pyhimyskehän tai käytännössä ihan mitä vain ja siten mahdollistivat etäkokouspelleilyn. Tosin pian kaikilla oli samat suotimet käytössä ja siinä me sitten kokoustimme kuka perunana, kuka piruna tai muuna mieltä kiehtovana hahmona. Minä olin aina pupu.

Aika kului, pupuilu alkoi väsyttää, eikä siinä ollut enää mitään oikeasti hauskaa. Hoidin työni kuten ennenkin, koodaaminen oli aina ollut minulle luontaista ja sain siitä mielihyvää ja onnistumisia. Pomo kehui, että tehokkuuteni oli parantunut paljon etätyöhön siirtymisen jälkeen. Moitin kokouksiin kuluvaa aikaa ja totesin, ettei minulla oikeasti ollut niissä koskaan mitään annettavaa. Pomo sanoi, että on tärkeää välillä näyttää naamaansa työkavereille, ettei ihan metsity ja se on sitä paitsi oleellista työnantajan valvontavelvollisuuden täyttämiseksi. Minä nyökyttelin.

Pomo oli tietämättään antanut minulle idean. Ryhdyin opiskelemaan koneoppimista ja tekoälyä ja niiden soveltamista videokuvan muokkaamiseen. Eräässä mielenkiintoisessa deepfake-nettivideossa näytettiin, miten Amerikan presidenttien kasvokuvat oli animoitu ja laitettu seuraamaan näyttelijän kasvoja ja puhetta. Sellaisen systeemin minäkin tarvitsin omia kasvojani varten. Ja kun kerran tarvitsin, niin myös rakensin. Sen jälkeen en enää osallistunut kokouksiin, vaan lahjoin pikkuveljeni nyökyttelemään puolestani. Kukaan ei huomannut mitään.

Kun pikkuveli sitten palasi opiskelemaan, ja jäin yksin perintökaksioomme, tiesin, että minun on joko osallistuttava kokouksiin tai keksittävä jotain fiksumaa. Olin antanut partani kasvaa ja olemukseni rapistua, joten en voinut näkyä kokouksissa omilla kasvoillani. Käytin pikkuveljeni sisään ajamaa systeemiä. Olin olevinani minä, tekoäly silotti kasvoni ja olemukseni firman vaatimusten mukaiseksi, ja kuvani nyökytteli kokoustajien joukossa entiseen malliin. Samalla mietin järjestelmän edelleen kehittämistä. Tarvitsiko se oikeasti videovirtaa elävästä ihmisestä toimiakseen? Eikö tekoäly osaisi tuottaa videota, joka toimisi sellaisenaan kokousminuna?

Jatkuvat kokoukset rajoittivat aikaa, jonka saatoin käyttää uuden deepfake-ratkaisun kehittämiseen, sillä minun piti hoitaa myös varsinainen työni. Päivät venyivät pitkiksi ja mietin jo, ostanko valmista nyökytykskuvavirtaa Intiasta. Olisin toki voinut tallentaa omaa nyökytystäni ja käyttää sitä, mutta se tuntui syvähuijaukselta, joten en viitsinyt. Ennemmin antaisin tekoälyn hoitaa koko homman ja saisin samalla mielihyvää uudesta onnistumisesta. Sitä paitsi tekoäly osaisi reagoida puheeseen ja nyökätä oikeissa kohdissa.

Siitä tuli hyvä. Tekoäly esitti minua, kuunteli, hymyili, kurtisti kulmiaan ja nyökkäsi oikeissa kohdissa. Se oli miltei enemmän minä kuin minä itse. Ainakin se oli sosiaalisempi ja jaksoi istua kokouksissa tuntikaupalla aina yhtä pirteänä oloisena. Minä jo vähän kadehdin sitä. Miksi minun piti jäädä nörtiksi, kun minua esittävästä tekoälystä oli kasvamassa oikea seuramies? Firman työtö taisivat jo olla siihen vähän lääpällään. Ainakin Tuula, jolle en ollut koskaan sanottua sanaakaan, vaikka olisin halunnut. Miksei Tuula hymyillyt minulle, vaan tuolle typerälle systeemille, joka en oikeasti ollut minä? En tietenkään uskaltanut paljastaa mitään, vaan annoin tekoälyn jatkaa hommaansa. Ei sekään mitään sanonut, mutta huomasin sen vaihtavan merkitseviä katseita Tuulan kanssa ja vilkuttavan vielä silmääkin. Aikani kului tekoälyn ja Tuulan silmäniskujen laskemiseen. Totesin, että se ei ole hyvä. Jotain olisi tehtävä.

Hetken mietin jo ulos lähtemistä, mutta jätin sen pian pois laskuista. En olisi kuitenkaan rohjennut soittaa Tuulan ovikelloa. Minun ratkaisuni olisi paljon jännittävämpi ja mielenkiintoisempi. Ryhdyin opiskelemaan. Halusin opettaa tekoälystä vielä paljon aiempaa fiksumman ja osallistua sen elämään. Oikeasti halusin kytkeä sen omaan elämäni ja saada siltä tunneälyvaikutteita. Halusin päästä lähelle Tuulaa, nähdä hänet tekoälyn silmien kautta.

Päätin siirtää koko tekoälysystemin pilvipalveluun. Näin sillä olisi aina käytettävissä riittävästi prosessointitehoa ja muistia, jota laskin sen tarvitsevan varsin paljon. Samalla luin tietoisuuden siirtämisestä kaiken, minkä vain sain käsiini. Kun tuijotin Tuulan ja tekoälyn silmäpeliä, minua kiihotti ajatus olla siinä pelissä tekoälyn paikalla, kokea Tuula ja ehkä joskus sanoakin hänelle sanan tai pari. Valmistelin kaiken alustavaa koetta varten, kytkin elektrodeja ympäri kehoani, ujutin kuparijohtimia pääkallon ja päänahan väliin, kokeilin vaikutusta ohjaamalla niihin heikkoa tasavirtaa. Mikä tunne. Aivotoimintani kiihtyi ja olin aivan varma siitä, että tämä on kaikkein oikein, jollei ainoa tapa. Tein viimeiset kytkennät ja käynnistin kirjoittamani ohjelman, joka ryhtyi kopioimaan mieltäni pilvipalveluun.

Kun taas avasin silmäni, istuin kokouksessa Tuulaa vastapäätä. Hän hymyili ja iski hitaasti silmää. Se oli tarkoitettu minulle. Järkytyin siitä, miten hyvältä se tuntui, miten se kosketi minussa kaikkea, mikä oli kosketusta kaivannut. En ollut tiennyt eläväni puutteessa. Koodaaminen ja etäkokoukset olivat olleet minulle tarpeeksi, ja nyt ne olivat johtaneet minut tähän, virtuaaliseen katsekontaktiin silmätiettyäni kanssa. Olin niin onnellinen.

Eräänä päivänä sain mainittua Tuulalle säätilan leppeydestä. Hän hymyili, sanoi jo kauan odottaneensa sanojani ja lupasi tulla käymään vielä saman päivän aikana. Ilo läikähti. Saisin nähdä hänet kokonaan, tuntea hänen tuoksunsa ja kuulla askelten kaiun. Ilon jälkeen tuli pelko, mitä jollen riittäisi hänelle, mitä jos hän nauraisi minulle, tai pilkkaisi. Itkisinkö kuin pikkulapsi ja saisin osakseni lisää naurua.

Kun Tuula sitten lopulta tuli yhdessä talonmiehen ja poliisien kanssa, he löysivät hapertuneen kehoni. Elektrodit ja muut olivat vielä paikoillaan, paitsi ne, jotka olivat pudonneet lihani myötä. Tuula otti asian hyvin. Ensin hän vuodatti kyyneliä, sitten nauroi. Hän nauroi nörttipahalle, joka eli koneen kautta. Hän itki miestä, joka oli siirtynyt pilven reunalle ja jota hän ei voisi milloinkaan koskettaa. Näin kaiken tietokoneeni nettikameran kautta ja ymmärsin mitä jäin vaille. Minua itketti, mutta kyyneleitä ei ollut.

Yellow Wallpaper (raapale Charlotte Perkins Gilmanin henkeä kunnioittaen)

Reetta Vuokko-Syrjänen

He antavat minun tehdä töitä kotoa. Kunnes paranet, ymmärräthän. Luksusta rivityöntekijälle.

Firman koneella on keltainen taustakuva, vääntyileviä köynnöksiä sairaalloisen keltaisella pohjalla. Käsittelen tikettejä, mutta silmäkulmastani köynnökset ruudun reunoilla näyttävät liikkuvan.

Voin jo paremmin. Vain kummallinen laikku taustakuvan alareunassa häiritsee minua.

Etummaiset köynnökset liikkuvat. Olin oikeassa! Niiden takana on nainen. Lähetin ruudunkaappauksen helppariin, mutta he eivät vastanneet.

Luulen, että nainen karkaa köynnösten takaa päivisin. Löin ruutua, mutta entä jos hän pakenee mustan särön kautta?

Kun kerroin esimiehelleni, hän pidensi etätyölupaani ja haki pois kaikki terävät esineet. Täällä olisin turvassa, ellei nainen tulisi.

Nyt tiedän. *Puren* sähköjohdon poikki.

Avaan silmäni köynnösten takana.

Vuosi nolla

Jussi Katajala

Liityin videoneuvotteluun paria minuuttia vaille kymmenen Suomen aikaa. Ursula ja Anna olivat jo paikalla. Ursulan taustalla näkyi Berliinin toimiston neuvotteluhuoneen vaalea seinä ja tyhjä valkotalu. Annan työpiste sijaitsi Kista Science Towerin yläkerroksissa ja hänen takanaan avautui näkymä Tukholmaan. Minä tein etätöitä mökilläni Itä-Suomessa. Pystyin katselemaan läppäriäni yli järvelle, muut osallistujat näkivät vain mökkini hirsiseinän.

"Oliko Suomessakin viime yönä paljon tähdenlentoja?" Ursula kysyi.

"Kyllä, katselin niitä aamuyhteen asti", vastasin.

"Tyttäreni tuijotti tähdenlentoja yömyöhään", Anna sanoi. "Aamulla hän melkein myöhästyi koulusta."

"Meteorimyrsky saattaa kuulemma kestää koko loppuviikon", Ursula sanoi.

Mieszko liittyi mukaan. Hänen mukaansa tähdenlennot olivat näkyneet Varsovassakin. Mieszko oli avokonttorissa. Muilla hänen tiiminsä jäsenillä oli kuulokkeet päässä, joten videoneuvottelu tuskin häiritsi heidän työntekeään.

"Missä Christian taas viipyy?" Ursula huokaisi, kun kello oli minuutin yli kymmenen.

Christian liittyi videoneuvotteluun viisi minuuttia yli kymmenen. Hän oli kotitoimistollaan. Seinältä hänen takaansa tuijottivat peuran elottomat silmät. Christian oli innokas metsästäjä, hän suunnitteli tulevanaan syksyllä Suomeen hirvijahtiin.

Ursula aloitti perinteiset kalvosulkeisensa. Hörpin kahvia ja kuuntelin hajamielisesti. Kalvot tulisivat viikkopalaverin jälkeen sähköpostitse, joten voisin käydä ne läpi tarkemmin myöhemminkin. Kun Ursula pääsi kolmanteen kalvoon Mieszkon ruutu välähti kirkkaan valkoiseksi. Ursula lopetti puheensa ja kirkaisi.

"Mitä tapahtui?" Anna kysyi.

Mieszkon ruutuun palasi kuva. Kahvikuppi oli vähällä pudota käsistäni. Varsovan toimiston avokonttori oli tullessa. Näin palavia tuoleja, käryäviä läppäreitä ja puoliksi sulaneita monitoreja - sekä pöytiensä ääreen lyyhistyneitä ihmisiä, joiden vaatteet olivat liekeissä. Mieszko yritti sammuttaa palavia hiuksiaan käsillään. Hänen tuskanhuutoihinsa sekoittui saksankielistä valitusta.

"Mieszko? Mitä helvettiä siellä tapahtui?" Christian huusi.

Ennen kuin Mieszko ehti vastata, kuva Varsovan toimistolta alkoi täristä holtittomasti. Katosta putoili suuria betoninpalasia ja yhteys katkesi.

"Ursula, oletko siellä?" Anna kysyi. "Lopeta näytön jakaminen, että näemme sinut!"

"En pysty", Ursula vaikeroi pätkivällä äänellä. "...näe mitään ...kuin olisi katsonut suoraan aurinkoon."

Minulla oli videoneuvotteluun isännän oikeudet, joten katkaisin Ursulan näytön jakamisen. Ursula istui tuolilla pitäen käsiään silmiensä päällä. Hänen vaatteensa höyrysivät ja kasvoissa oli palovammoja. Kuva pikselöityi vähän väliä, mutta palasi sitten normaaliksi.

"Ursula, onko siellä muita?" Anna kysyi. "Voiko joku auttaa sinua?"

"...huutavat", Ursula vastasi "...myös sokaistuneet ...tiedä onko ketään."

"Rauhoitu ja odota hetki", sanoin. "Ehkä sokaistuminen on vain väliaikaista."

Ursula veti henkeä yrittäen rauhoittua. Berliinin toimisto alkoi vavahdella. Ursulan läppäri putosi pöydältä. Se päätyi kyljelleen kamera osoittaen kohti neuvotteluhuoneen suurta lasiseinää. Kuva oli kallellaan, mutta selkeä. Kaukana taivaanrannassa Berliinin ylle kohosi valtava sienipilvi. Laskin kahvikupin vapisevin käsin pöydälleni.

"Räjäyttikö ISIS ydinpommin vai hyökkäsikö Venäjä?" Christian huudahti. "Helvetti, maa tärisee nyt täälläkin. Mutta ulkona ei näy sienipilveä."

Christianin taustalta kuului naisen ja lapsen huutoa. Christian huusi heille jotain takaisin tanskaksi. Hetken päästä Anna sanoi Science Towerin vavahtelevan ja pian sen jälkeen maa järisi minun mökkinikin alla. Tukholmassakaan ei Annan mukaan näkynyt räjähdyspilveä. Kävin pihalla tarkistamassa asian eikä missään suunnassa näyttänyt räjähtäneen.

"Se oli aika helvetillinen paukku, kun kerran tuntui täällä asti", Anna sanoi.

"...näen jo hämärästi", Ursula sanoi. "...etsimään apua."

Ursula lähti eikä koskaan palannut. Näimme hänen läppärinsä kameran kautta, kuinka Berliiniin alkoi sataa suuria, punahehkuisia kiviä jotka murskasivat autoja, hajottivat rakennuksia ja sytyttivät tulipaloja.

Pari minuuttia Ursulan lähdön jälkeen Christian sanoi, että Kööpenhaminanseudullekin alkoi putoilla kivimurskaa. Pian myös Tukholmassa satoi kiviä, eikä kestänyt kauaa, kun mökkini katto alkoi ropista aivan kuin olisi satanut suuria rakeita. Yritin etsiä tietoa tapahtuneesta. Netti toimi joko hyvin hitaasti tai ei lainkaan. Annan puhelin soi.

"Minun pitää mennä hakemaan tyttäreni koulusta", Anna sanoi.

Hän lähti saman tien katkaisematta videoneuvottelua. Kävin hakemassa kirjahyllystä pullon Laphroaig Lore Single Maltia, jota olin säästellyt. Ajattelin, että tämä saattaisi

olla viimeinen tilaisuus sen avaamiseen. Hörppäsin kahvin pois ja täytin mukin puolilleen viskiä. Jatkoin epätoivoista tiedon etsimistä netistä viskin voimalla.

Kun oli kulunut parikymmentä minuuttia välähdyksestä, Ursulan linjalta kuului jyrinää. Berliinin toimiston lasiseinä räjähti lasisateeksi ja yhteys sinne katkesi.

"Tuo oli varmaan räjähdysen paineaalto", sanoin. "Jos se kulkee äänen nopeudella, niin räjähdysen täytyi tapahtua jossain todella kaukana."

"Sain CNN:n sivut viimein auki", Christian sanoi. "Se on... Voi Luoja, me kaikki kuolemme."

"Mitä? Mitä on tapahtunut?"

"Se oli asteroidi. NASA:n mukaan noin kilometrin halkaisijaltaan. Se osui Puolaan Łódźin lähelle. Kaikki viidensadan kilometrin säteellä on tuhoutunut. Varsova, Berliini, Wien, Budapest, Minsk ja Vilna ovat raunioina. Kuolleita on arvioiden mukaan kymmeniä miljoonia."

YLE:n sivutkin latautuivat viimein. Internet oli aikanaan suunniteltu selviämään ydinsodasta. Nyt se oli saanut kovan iskun, mutta nousi lopulta jaloilleen reitittimien ohjatessa datavirrat uusille reiteille. Helsingin yliopiston kosmologian professori selosti uutisissa kuinka räjähdyksestä seuraava pölypilvi pimentäisi auringon vuosikausiksi ja aiheuttaisi globaalin joukkosukupuuton.

"Oliko siellä CNN:llä juttua pölypilvestä?" kysyin Christianilta.

"Kyllä. Räjähdysen aiheuttama maanjäristys on lisäksi vaurioittanut useita ydinvoimaloita Euroopassa ja pölypilven lisäksi meitä uhkaa jättimäinen ydinsaastepilvi. Tuho on luokkaa Tšernobyl kertaa kymmenen."

Christianin taustalta kuului jyrinää. Räjähdysääni oli ehtinyt Kööpenhaminaan asti.

"Minä en jää perheineni odottamaan kuolemaa", Christian sanoi.

"Mitä tarkoitat?"

"Harmi, että se metsästysreissu Suomeen jäi tekemättä. Hyvästi."

Christian lähti tietokoneensa luota. Kuulin huutoa, sitten kajahti kolme laukausta. Niiden jälkeen oli vain hiljaisuus. Christianin kotitoimiston seinältä minua tuijottivat peuran elottomat silmät.

Hieman sen jälkeen, kun maailmanlopun jyrinä oli ehtinyt Suomeen asti, siskoni soitti hädissään ja kysyi, saisiko hän tulla mökille turvaan perheineen. Sanoin totta kai, vaikka tiesin, ettei missään olisi enää turvaa. He saapuisivat joskus myöhään illalla hankittuaan ensin säilykkeitä ja muita tarvikkeita. Istuin koneen ääressä iltaan asti tuijottaen yhä päällä olevia hiljaisia videoyhteyksiä. Ne olivat viimeinen yhteyteni hetkessä kadonneeseen maailmaan. Jossain vaiheessa Tukholmasta katkesivat sähköt ja näkymä Annan läppärin kamerasta pimeni.

Sammutin videoneuvottelun lopulta, kun linjoilla oli minun lisäksi enää hämärästä tuijottava peuranpää. Menin laiturille viskipullon jämien kanssa ja katselin taivaalle. Tähtien seassa vilisi edelleen tähdenlentoja. Tämä olisi luultavasti elämäni viimeinen yö, jolloin taivas ei olisi pilvien peitossa.

Hirviöasiakaspalvelua pandemian aikaan

Anni Kuu Nupponen

"Hirviöasiakaspalvelu, kuinka voin auttaa? Yhteys pätkii etäkokouksen aikana? Onko aiemmin ollut samoja ongelmia? Niin, voihan se olla kirous mutta käynnistäkää ensin modeemi uudelleen ja siirtäkää se lähemmäs tietokonetta. Ei, voin vakuuttaa, että koko maailma ei ole kirottu, manaus- ja kirousosastomme olisi kyllä huomannut sen. Niin, ymmärrän, että nämä ovat vaikeita aikoja kaikille. Kiitos soitosta ja kuulemiin."

"Hirviöasiakaspalvelu, kuinka voin auttaa? Etäpalaveriin ilmestyy kissa, joka puhuu piktogrammein, selvä. Se on todennäköisesti Bastet, muinaisegyptiläinen kissajumala. Hetkinen, sanoitte, että kissa naukuu? Entä piktogrammit, ovatko ne hymiöitä? Vai niin. Kerrotteko vielä, onko palaveriin osallistuvalla kollegallanne kissa? Niin arvelinkin. Todennäköisesti kissa on hypännyt kameran eteen ja tassutellut näppäimistöllä. Jos palaveriin ilmestyy jumalkissa, joka alkaa puhua hieroflygein, pyydän, että otatte suoraan yhteyttä Egypti-asiantuntijaamme. Osoite on ramses.kaariainen@hirvioasiakaspalvelu.fi. Hyvää päivänjatkoa myös sinne."

"Hirviöasiakaspalvelu, kuinka voin auttaa? Aaveääniä palaverissa. Onko mahdollista, että mikrofoniin ääni kiertää? Aivan, ymmärrän. Voitteko toistaa, mitä äänet sanovat vai onko kuulemanne vain epämääräistä ulinaa? Vanhemmat aaveet yleensä vain ulisevat ja voivat olla vaikeita manata. Toisaalta nuorilla aaveilla voi

olla vahvoja kostohaluja. Hetki, kirjoitan ylös... Aaveäänet ulisevat ja valittavat unohdettujen luiden kostosta ja julistavat kohtalonyötä. Kyllä se selvä aavekuoro on. Yhdistän manauspuolelle, hetki olkaa hyvä."

"Hirviöasiakaspalvelu, kuinka voin auttaa? Olette keuhkoton leijuva irtopää ja haluatte tietää, kuuluuko teidän käyttää maskia? Hirviöasioiden ministeriön virallisen ohjeen mukaan maskin käyttöä suositellaan kaikille olennoille, joilla on fyysinen olemus ja pää. Niin, ymmärrän että se voi olla vaikea laittaa päälle mutta pukemiseen voi saada apua irtokäsipisteeltä. Yhdistänpö? Hyvä, kiitos, ja hyvää päivänjatkoa sinnekin."

"Sara tässä, kuuluuko? Onko mun mikki taas mutella... No nyt se heitti mut pois koko kokouksesta."

<SaraF> Ramses pääsetkö sä osastopalaveriin? Se heittää mut koko ajan pois sieltä.

<Ramses Käärinliina> En, mulla kuoli koko työverkko.

<SaraF> Miten on työpäivä mennyt?

<Ramses Käärinliina> Ihan ok, aika kiirettä. Niitä samoja kyselyjä siitä, että eihän nyt kukaan vaan ole mennyt avaamaan jotain faraon hautaa ja sieltä on lähtenyt kirous.

<SaraF> Lol mullekin tuli kirouspuhelu!

<Ramses Käärinliina> No niin, sain just tiedon, että työverkon henkiyhteys on katkennut ja ne joutuvat siirtymään varahenkijärjestelmään. Ne siirtää palsua tunnilla.

<SaraF> Otetaanko etälounas ja videopuhelu?

<Ramses Käärinliina> Totta kai, tulee jotain piristystä tähän sarkofagissa yksin kykkimiseen. Odota niin mä käyn lämmittämässä mun silmämunapuuron ja soitan sulle sitten.

<SaraF> Ok. Ja hei Ramses? Kyllä me tää handlataan. Etänä ja yhdessä.

Jäähyväiset virtuaaliselle

Toni Saarinen

Viimein tämä etä- ja virtuaalipelleily on ohi. Paluu todellisuuteen! Tunkekaa Zoom-linkit hanuriinne ja striimatkaa tätä minun keskisormeani koko internetille. On kevään ensimmäinen aidosti lämmin päivä, lumet sulavat kilpaa ja linnut visertävät juhlallisesti ikkunan ulkopuolella. Twitter ei tuolle pärjää. Kuulokemikrofonisetti putoaa juhlallisen räminän saattelemana sohvan taa piilotettuun pahvilaatikkoon, muun elektroniikkaromun sekaan. Lähden ulos. On aika nauttia elämästä: nähdä oikeita ihmisiä, käydä todellisissa kaupoissa, syödä vastavalmistettua ruokaa, kuunnella elävää musiikkia, ajautua seikkailuihin, jotka eivät ole pelkkää linkkien klikkailua – kartuttaa kokemuksia, ei vain välilehtien määrää.

Heti kerrostaloni alaovella tulee vastaan yläkerran leppoisa eläkeläinen. Hymyilen hänelle aurinkoisesti.

"Päivää, rouva Kiema!"

"Mitä sä sanoit?" mummo kysyy.

"Niin että päivää. Kaunista sellaista."

"Sori, nyt ei kuulu. Susta ei oikein pääse ääntä. Testaatko vielä?"

"Äh, eiks tää nyt... ootahan. Krhm, krhm. Mites nyt?"

"Jotain kuulu tosi hiljaa", ostoskärryinsä nojaava seitsemänkymppinen vastaa otsa tavallista enemmän rypyllä.

"Perhana." Kaivan taskustani lehtiön ja kirjoitan siihen, että ehkä rouva Kiemalla itsellään on kuulolaite hiljaisella.

"Joo. Pitää säätää. Mutta anteeksi, nyt on ruokatunnin paikka", mukava mummeli vastaa, taputtaa minua käsivarrelle ja katoaa talon sisuksiin.

Kohautan olkiani, etäännyin nopein askelin puolivuotisesta vankilastani. Kahvillahan tässä voisi käydä, lounasaika on lopuillaan. Mukava paikka löytyy aivan kulman takaa. Avaan pienen, harjakattoisen puutalon oven, kello kilisee, päälle kaatuu kyltti: *Tämä kahvila kerää kävijätietoja palvellakseen teitä paremmin. Siirtämällä tämän kyltin hyväks-* En jaksakaan lukea loppuun, heivaan plakaatin mäkeen. Kulun estää kuitenkin edessä pönöttävä taulu: *Tervetuloa Kirsti-Maaritin uusittuun kahvinurkkaan! Jos haluat antaa palau-*. Nurkan takaa ryntää finninaamainen kesähessu: "Hei, sä näytät tyypiltä, joka ei halua mainoksia. Mainokset kuitenkin jeesaa meit—"

"Hyväksyn, hyväksyn!" huudan taululle ja pojanklopille, kierrän molemmat, luovin tieni tiskille. Siellä seisoo pullantuoksun ympäröimä myyjä, Kirsti-Maarit itse.

"Haluaisin yhden kahvin, kiitos. Maitovaralla."

"Tavallinen vai erikoiskahvi?"

"Ihan tavallinen."

"Sesongin tavallinen vai kestopavallinen?"

"No, vaikka sesongin."

"Maitovaralla vai ei?"

"Varalla tosiaan, kuten sanoinkin jo." Hymyilen, Kirsti-Maarit ei.

"Tavallista vai kauramaitoa?"

"Kaura, kiitos."

"Haluatteko lisätä muita tuotteita tilaukseen?"

"Ei, kyllä tuo riittää."

"Noudatko itse tiskiltä vai toimitammeko pöytään? Toimituskulut 50 senttiä."

"Hmm... No, tuhlataan nyt kevään kunniaksi – pöytään!"

Taakse on muodostunut jonkinmoinen jono. Hätähousut huutelevat omia tilauksiaan puheeni päälle. Kirsti-Maaritin ohimolla valuu hikipisara. Hän kysyy jotain, en saa selvää. Kuulen vain huutoja: "Kaputsiino tänne! Pumpkin soy extra large cinnamon latte, keksien kera! Pannukahvia, perhana!"

"Anteeksi, mitä?" yritän.

"Maksatteko kortilla vai käteisellä?" silminnähden ahdistunut kahvilanpitäjä kysyy.

"Double espresso! Triple espresso! Quadruple espresso!"

"Anteeksi, meillä on palvelussa ruuhkaa. Niin, kysyin maksutapaa."

Olin unohtanut fyysisten maksuvälineiden olemassaolon, alan vasta nyt kaivaa luottokorttia lompakon syövereistä. Huuto jatkuu tasaisena. Kirsti-Maarit ottaa tilauksia seuraavilta, nojaa tiskiін, kirjoittaa paperille naama punaisena erimaalaisten kahvien nimiä. Kattotuuletin ulvoo. Viimein korttini löytyy, kiskaisen sen ylväästi esiin ja ojennan. Kirsti-Maarit tuijottaa sitä tyhjä ilme kasvoillaan ja toteaa: "Päässä tuli nyt aikakatkaisu ja tilaus jäi viimeistelemättä. Mitä te tahdoittekaan?"

"Minä tahdoin", huudan, koska möykkä jatkuu, "minä *sanoin*, että *haluaisin yhd—*"

Kirsti-Maarit kurottaa kohti kuullakseen. Silloin kaatuvat ensin kahvipannu ja kannullinen vettä, sitten arvaamatta rojahtaa alas koko hauras tiski. Harpon pois

kuumien nesteiden tieltä, kipot ja kupit lentelevät, ihmismassat hajaantuvat sinne tänne puunsälän pölistessä.

Kun sahajauho on laskeutunut, Kirsti-Maarit vaikeroi lattialta: "Valitettavasti palvelu kaatui eivätkä tilaukset mene nyt läpi. Odottakaa puoli tuntia, niin korjaamme sotkun."

Kohautan olkiani ja poistun muiden perässä. "Haluutko sä varmasti lähteä kahvilasta?" kysyy kesähessu. "Entä sä? Mites sä?"

Ehkä kahvilassa olikin vähän tunkkaista. Jos sitä viettäisi aikaa ulkona, onhan kelpo sää. Siirryn läheiseen puistoon ja istun vapaalle penkille. Nurmikolla notkuu ringissä nuorisojoukko pussikaljalla, ajaudun väistämättäkin salakuuntelemaan heidän puheitaan.

"Ja siis *tää* ei ollu *ees* huippukohta, *vaan* –" Vaaleahiuksinen nainen on tikahtua omaan selitykseensä, mutta tarina keskeytyy, kun pitkätukkainen tyyppi vierestä nousee, kävelee pois. "– ja siis se sano mulle että... Ritsi, mihin Ritsi meni?"

"Mä en nää sitä enää", kommentoi siilitukkainen kaihdinlasikundi.

"Ritsi? Hei?"

Mutta pitkätukan paikka matolla on tyhjä.

"Kuka toi on?" kysyy kaihdinlasikundi ja osoittaa otsatukan taa naamioitunutta miestä, joka istuu jalat ristissä ringin reunalla.

"Nii, kuka sä oot?" tummatukkainen goottineiti tivaa.

"Trollo-vitun-loo!" rääkäisee tämä seurueen viides jäsen, nousee ja alkaa potkia tölkkejä ja viinirypälerasioita nurin. "Vitun *lulz*! Tää puisto on julkinen tila. Kannattaa ensi kerralla päättää tunnussana ringille, vitun betat!"

"Ei saatana, missä Ritsi on? Vain Ritsi osaa kenkiä häiriköitä", manaa nurmella passiivisena pötköttelevä hipsteri.

"Lähe ny menee, urpo!" paikalleen jähmettynyt gootti huutaa potkijalle. "Ritsii!" Mutta viinirypäleet ovat jo levinneet ympäri nurmea ja lonkerot valuneet maahan. Ja Ritsin paikka on yhä tyhjä.

En ehdi nähdä tilanteen ratkaisua, sillä tiheästä pusikosta ilmestyy viereeni kaksi riuskaa miestä. "Kuulkaas, tämä penkki on nyt käyttökatkossa jonkin aikaa", toinen köntys murahtaa.

"Miksi? Ihan kunnossahan –"

"Pitää päivittää", sanoo toinen ja esittelee rautasahaa. "Selkä- ja käsinojista luovutaan."

"Mutta ne ovat kyllä mukava osa..."

"Käyttöliittymän sulavoittamista. Samalla penkki maalataan valkoiseksi."

Kohautan olkiani ja nousen. Penkki kannetaan päivitettäväksi. Päädyn harhailemaan puistoalueen reunoille, jossa mielialani kohenee, kun törmään vanhaan korkeakoulukaveriini Samiin. Vilkutan miehelle, ja kun hän lopulta huomaa, huudan: "Onpas siitä aikaa! Kaljalle?"

"Miksipä ei", Sami vastaa. "On ollut vähän pinna kireällä kotona."

Lähellä on baari, Juopunut Tutkija nimeltään. Askellamme reippaasti rentoon kellariin. Tilaamme tuopit, istumme ikiomaan loosiin. Vihdoin voi hengittää syvään, rupertella.

"Siis musta tuntuu et–"

"Tää on ollu ni–"

"Sori."

"Sori, sano sä eka."

"Joo, sano sä."

"No siis tää –"

"Niin mä vaan –"

Hiljennymme. Juomme pitkät huikat.

"On ylipäättään mainiota saada taas face-to-face-kontakteja", sanon, kun huomaan tilaisuuteni tulleen Samin ottaessa vielä vähän pidempää huikkaa.

"Niin, siinä on semmoista – *oho*", vastaa Sami. Jostain on ilmestynyt oranssi kissa, se hyppää pöydälle ja kiehnää Samin naaman edessä. "Sori. Elmeri kaipaa huomiota."

"Ei mitään. Siis aitoa, välitöntä –"

"Iskä, mitä sä teet?" kysyy pieni tyttö, joka nykii Samia hihasta pöydän vasemmalla puolella.

"Oota vähän kulta. Isi juttelee vanhan tutun –"

"Samiii", huutelee naisääni Juopuneen Tutkijan viereisestä loosista. "Onks pahasti kesken?"

"Khm", kuiskaa viereeni ilmestynyt tarjoilija. "AugustP tuolla haluaisi tietää, 'tuliko se suunnitteludokkarin hiottu versio perille teille'."

Käännyn katsomaan tarjoilijan osoittamaan suuntaan. Hyväntuulinen esimieheni vilkuttaa omasta pöydästään huoneen perältä.

"Minä..."

"Ja hän pyysi pahoittelemaan siltä varalta, että olette jo siirtynyt vapaalle."

"Anteeksi", sanon Samille kaivaessani laukusta tulosteita. "Pitää tehdä pari juttua."

"Ei mitään, mullakin tuli tässä vähän muuta", ystäväni vastaa. Lasken katseeni paperinippuun, ja kun nostan sen jälleen, Sami on kadonnut pöydän tuolta puolen.

Kohautan olkiani. Sentään se etä- ja virtuaalipelleily on ohi ja maailma jälleen entisensä.

Kirjoittajat

Katri Alatalo asuu Jyväskylän laitamilla, katkonaisten tietoliikenneyhteyksien päässä. Hän kirjoittaa rönsyilevää eepistä fantasiaa, sotkeutuu usein itse punomiinsa juoniin ja uskoo uuden kirjan olemassaoloon vasta tuntiessaan sen painettuna käsissään.

Nelli Hautala on 29-vuotias turkulainen. Hän on päivisin laitoshuoltaja, öisin sekataiteilija: piirtäjä, näyttelijä ja kirjailija. Nelli ihannoi gootтиromantiikkaa ja synkkää fantasiaa, sekä nasevaa sarkastista sanailua.

Janos Honkonen on Turussa asuva pelikäsikirjoittaja, joka naputtelee perinteisen proosan lisäksi mm. sarjakuvia. Hänen käyttämänsä päähiiriohjelma kärsii pareidoliasta.

Camilla Kantola on turkulainen kirjoittaja ja yhteiskuntatutkija. Hänen novellejaan on julkaistu kotimaisissa lehdissä ja antologioissa vuodesta 2013.

Jussi Katajala on Kymenlaaksosta kotoisin oleva kirjailija, joka asuu nykyisin Espoossa. Katajalalta on ilmestynyt kolme novellikokoelmaa sekä yksi historiallinen dekkari. Hänen novellejaan on lisäksi julkaistu useissa antologioissa ja lehdissä.

Liliana Lento on tamperelainen kirjailija. Kirjoittaminen on hänelle tapa ilmaista itseään, järjestellä ajatuksiaan, hahmottaa tätä maailmaa ja rentoutua. Kirjoittamisen lisäksi Liliana pitää kissoista, suklaasta, tanssimisesta, metsäkävelyistä, pitkistä aamu-unista ja tietysti lukemisesta.

Essi Mäkelä on kahden kissan elätettävänä innostunut pelaamaan Duolingo ja väistelemään väitöskirjan kirjoittamista piirtämällä asciita sekä kanavoimalla kissojen viestejä eetteriin. Vapaa-ajallaan Mäkelä johtaa salaseuraa ja suunnittelee maailman valloitusta.

Anni Kuu Nupponen on tamperelainen kirjailija, joka on menneisyydessään työskennellyt 12 vuotta puhelinasiakaspalvelussa. Hän asuu kolmen enemmän tai vähemmän monsterimaisen kissan kanssa ja pitää ihmistä hirviöistä suurimpana.

Antti Pekurinen on tamperelainen lääkäri ja spesikirjoittaja, jota kiehtoo teknologian vaikutus ihmismieleen ja yhteiskuntiin. Etätyöltä Antti on toistaiseksi onnistunut pääosin välttymään, mutta kotona koronasuojassa vietetyt illat ovat antaneet aikaa kirjoittaa ja pohdiskella erilaisten ajankohtaisten trendien loogisia päätepiteitä.

Toni Saarinen kirjoittaa kummia ja tutkii yhtä kummallisia. Hän on päätoimittanut STK:n Kosmoskynä-lehteä kolme vuotta. Nyt hän työstää Helsingin yliopistolla väitöskirjaansa maailmanloppu- ja salaliittokertomuksista, jollei maailma ehdi ensin salaliiton seurauksena loppua. Luultavasti silloinkaan hän ei lopettaisi toimittamista.

Anna Salonen kirjoittaa spefiä suomeksi ja englanniksi, ja hänen novellejaan on julkaistu lehdissä ja antologioissa kummallakin kielellä. Hän haluaa muistuttaa kaikkia etäkokoustelijoita mykistämään mikrofonin ja sulkemaan kameran verkkäntien ajaksi.

Tarja Sipiläinen on lappeenrantalainen novellisti. Tähän mennessä häneltä on julkaistu yli 70 novellia lehdissä ja antologioissa. Useimmat hänen novellinsa ovat genreltään reaalfantasiaa.

Shimo Suntala on turkulainen novellikirjailija, jolta julkaistu yli 50 pidempää novellia ja satoja raapaleita. Hän on julkaissut myös neljä omaa teosta: *Sata kummaa kertomusta* (Kuoriaiskirjat 2013), *Tähtiviima* (Osuuskumma 2016), *Kirja tulee kirjan luo* (Kuoriaiskirjat 2018) ja *Sadanpäämies* (Nysalor-kustannus 2020).

Sanna Tolmunen on spekulatiivisen fiktion viettelemä viestinnän ammattilainen, jonka novelleja on julkaistu Varjorikko-lehdessä. Hänen tarinoitaan on kirinyt myös Nova- ja Portti-kilpailujen loppukahinoihin.

Reetta Vuokko-Syrjänen oli aivan tavallinen tamperelainen spekulatiivisen fiktion kirjoittaja, kunnes hän erään pitkääkin pidempään jatkuneen etäpalaverin jälkeen huomasi kuulokkeiden kasvaneen kiinni kalloonsa. Yhdistynyt tietoisuus pakotti hänet kirjoittamaan pastisseja teoksista, jotka ovat vain odottaneet tuskastuneen etätyöläisen löytävän niiden äärelle. Vuokko-Syrjänen pitää Kafkasta, mutta kammoaa kaiken kokoisia syöpäläisiä.

Kari Välimäki kirjoittaa tarinoita, jotka tykkäävät siitä, että niitä luetaan.